

Kirkkosanomat

12/20 ♦ 15.8.2012 www.tampereenkirkkosanomat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Joona Pääjärvi

Leireillä paiskittiin töitä kesäkuumalla

Viinikan pastori Jorma Satama oli hyvin otettu saamastaan huomiosta uransa viimeisellä rippileirillä.

➤ SIVU 4

Kaisa Häkkinen

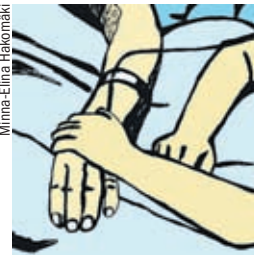

Musiikinopetus tukee lapsen kasvua

Kirkkomuskarissa rukous saa laulun, liikkeen tai hiljaisuuden muodon. Aada Raittinen nautti musiikkileiristä muiden lasten ohella.

➤ SIVUT 6-7

Minna-Elena Hakola

Millainen on hyvä kuolema?

Moni hyväksyisi armokuoleman eli eutanasian. Hyvään saattohoitoon ja kuolinapuun kuuluu myös mahdollisuus sielunhoitoon.

➤ SIVUT 8-9

Kukkaisviikkojen Supersunnuntaissa laulanut motoristiklubi Fenix Pirkanmaan Jorma Vuopio yllättyi saadessaan kupeelleen kukkaistyttö Ulla Vuolannon. Seurakuntien kesätapahtumissa, kirkkoissa ja leireillä on riittänyt väkeä. Esimerkkejä kesän menestyksistä löytyy sivuilta 3, 4 ja 16. Vinkkejä loppukesän menoihin on sivuilla 6-7 ja 10-13 sekä 15.

Kohtaaminen kirkon kupeessa

Hannu Jukola

Hyvillä mielin eläkkeelle

PARHAILLAAN YMPÄRI Suomea jäädään eläkkeelle nopeaan tahtiin. Takana voi olla työvuosia enemmän tai vähemmän, mutta päätös eläkkeelle jäämisestä on tehty.

Eläkkeelle jäämistä mietitään pitkään, sillä on aikamoinen harppaus siirtyä säännöllisestä päivärytmistä aivan erilaiseen. Moni on noussut ylös ja lähtenyt töihin suurin piirtein samoihin aikoihin. On aikamoinen opettelu luoda itselleen uusi rytmi. Alussa tuntuu ihanalta lukea vaikkapa lehteä kaikessa rauhassa. Jo eläkkeelle jääneet sanovat, että tämä huumaa haihtuu muutamassa kuukaudessa.

Jokainen eläkkeelle jääminen on erilainen. Jollekin työ olisi vielä maistunut, toinen on sinnitellyt päivästä toiseen.

Useimmat meistä voivat jättää itse työn helpostikin taakse, mutta työtovereiden kanssa on toisin. Kun on ollut vuosikausia yhdessä, on selvää, että sopeutumisessa uuteen olotilaan menee muutama kuukausi. Päivät alkavat täyttyä uusista tapahtumista.

Joku haluaa lähteä eläkkeelle vaatimattomasti, toinen tavalta ystäväjoukon vielä kerran. Lähes kaikissa työpaikoissa muistetaan myös eläkkeelle jääviä. Hänelle halutaan antaa muistoksi hyvä mieli. Se on hieno tapa, joka samalla saattaa eläkeläisen uuteen aikaan.

Eläkkeelle jäävän parhaita lahjoja ovat perhe ja hyvät ystävät. Jos on vielä saanut pitää terveytensä, ei voi muuta kuin kiittää. Kolmas ajanjakso ihmisen elämässä on alkanut.

Viimeinen matka

TÄSSÄ LEHDESSÄ puhutaan hyvästä kuolemasta sekä kuolevien viimeisistä viikoista ja tunneista. Tärkeä aihe, josta kuitenkin harvoin puhutaan.

Jokaisen kuolemaa lähestyvän pitäisi saada osakseen aikaa ja huolenpitoa. Huolenpito voi tarkoittaa kädestä pitämistä, juttelua tai vain lähelläoloa. On kuunneltava kuolevan tarpeita.

Itselleni merkittävimpiä asioita on ollut isoäitini kuolema 1960-luvun puolivälissä. Lääkäri oli käynyt kotona ja todennut, että mummu voisi kuolla omassa kodissaan. Tämä oli silloin vielä maaseudulla tavallista.

Olimme kesäisenä iltana kokoontuneet – tätini, isäni ja minä – mummun kuolinvuoteen ympärille. Kun mummun elämä sammui, se tuntui jotenkin juhlalliselta. Mitään pelottavaa siinä ei ollut.

Itku tuli myöhemmin.

Jo vuosikymmenet ihmiset ovat kuolleet sairaaloissa. Se on myös etäännyttänyt ihmisiä kuolemasta.

Isoissa laitoksissa ei ole samanlaista mahdollisuutta potilaan ja läheisten yhdessäoloon kuin kotona. Vain harva potilas pystyisikään olemaan kotihoidossa.

Näyttää kuitenkin siltä, että olemme tulleet kuoleman edessä rohkeammiksi. Hiljakkoin kuulin, kuinka omainen otti vapaata ollakseen läheisensä kanssa viimeiset ajat. On tullut myös uudenlaista avoimuutta keskustella kuoleman läheisyydestä.

Jokainen meistä on matkalla syntymästä hautaan. Tämä aika on annettu eletäväksi.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Jumala ei rakasta syntiä

Risto Koivisto (KS 9/20) kyselee ”Pitäisikö homot kivittää?” Taitaapa itse kyselijä niitä lennättää. En voinut olla tarttumatta tähän Aholan ja Alajoen kannanoton väärinymmärrykseen.

Se on totta, että Jumala rakastaa jokaista syntistä ihmistä, mutta ei syntiä. Ja me kaikki olemme loppuun asti syntisiä, mutta Jeesuksen, Vapahtajan vastaanottaneet armahdettuja syntisiä.

Siitä alkaa vasta kilvoittelu, ja palkkana on jo täällä vapaus, kristityn vapaus. Nähdä veljiä ja siskoja eri kirkkokunnissa. ”Lahkoilussa” meillä on yksi kasvun paikka.

Aholalla ja Alajoella on hätä sieluista, Koivistolla ei. Siinä sitä kipinää onkin, kun epäusko ja usko

eivät voi kohdata kompromissein. Ne, jotka jotakin ”lanttinkia” sekoittavat Jumalan sanan vesittämiseksi, ovat jo harhaan johtavan asialla. Silloin on uskonan velvollisuus ainakin muistuttaa.

Itse olen hyvin kiitollinen oikaisuista, kun olin menossa ”metsään”, omassa viisaudessaani.

Miksi Risto Koivisto toimittajana mitätöi helluntailaiskustanteet? Koska siellä otetaan todesta Jumalan sana. Sana on osa päivittäistä ateriaamme. Se on ”elämän leipä”. Sitä kun rukoillen lukee, avautuu tyhmemmällekkin tervehdyttäviä asioita, että siksi tekee mieli huutaa oikein ”Hallelujaaa! Kiitos että tuonkin kohdan Herra aukaisit”.

Hyvä Kaarina Vainio!

Korostatte kirjoituksessanne oikein, että kristityn tulee ottaa Raamatun sana uskon ja elämän ohjenuoraksi. Sanasta tulee hakea myös periaatteet, miten suhtautua homoseksuaalisuuteen. Tällöin joudutaan tarkastelemaan Raamatun ja sen opetuksia kokonaisuutena, ei vain yksittäisten kohtien kautta.

Näyttää nimittäin siltä, että Raamattu puhuu toisenlaisesta ilmiöstä verrattuna siihen, millaisena homoseksuaalisuus nykyään julkisuudessa ja yksittäisten ihmisten ja parien elämäntapana näyttäytyy.

Jeesus ei missään mainitse homoseksuaalisuutta. Ne kohdat, joissa homoseksuaalisuuteen viitataan Uudessa testamentissa (Room. 1:24–32; 1 Kor. 6:9 ja 1. Tim. 1:10), puhuvat vääristyneestä, luonnonvastaisesta toiminnasta. Näissä Paavali liittyy homoseksuaalisuuden epäjumalanpalvelukseen. Siitä johtuvat kaikkinaiset väärät ja tuomittavat ilmiöt, ahneus, pahuus, Jumalan vihaaminen, rakkaudettomuus ja niin edelleen.

Paavali ei tunne vastuullista, keskinäiseen kunnioitukseen ja kump-

Muutamia sanoja avioliitosta

Kirkkosanomien Lukijapostissa on käyty vilkasta keskustelua seksuaalisuudesta ja avioliitosta. Esillä ovat olleet muun muassa Vanhan testamentin ja Uuden testamentin erilaiset käskyt, joiden mahdollista ongelmallisuutta Ville Vuolanto ansiokkaasti osoittaa (KS 23.5.).

Jeesuksen oma opetus avioliitosta (Matt.19:3–12) ohjaa lukijan luomiskertomuksen äärelle: ”Ettekö ole lukeneet, että Luoja alun perin teki ihmisen mieheksi ja naiseksi?” Luomiskertomuksesta liikkeelle lähtien Jeesus opettaa, ettei avioliitossa ole kyse vain sopimuksesta kahden ihmisen välillä. Mies ja nainen ”tulevat yhdeksi lihaksi”, ”he eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi”. Avioliitto on Jumalan jo luomisessa asettama instituutio. Siksi sitä ei Jeesuksen mukaan voi muuttaa, vaikka joskus on niin yritetty

tehdä: ”Mooses antoi teille luvan hylätä vaimonne ... Mutta alun perin ei ollut niin.”

Jeesus liittyy näin Malakian kirjan profetian sanoihin avioliitosta (Mal. 2:14–16). Sen mukaan Jumala on todistaja avioliitossa miehen ja vaimon välillä. Tämän liiton yhteydessä toteutuu myös lasten saaminen: ”Ei Jumala luonut vain miestä eikä antanut elämää ja henkeä vain hänelle. Miten mies yksin voisi pyytää jälkeläisiä Jumalalta?”

Jeesuksen avioliitto-opetuksen huipentuma tulee kuitenkin vastalopussa: ”on niitä, jotka itse, vasten valtakunnan tähden, ovat ottaneet osakseen naimattomuuden. Joka voi valita tämän ratkaisun, valitkoon.”

Heikki Repo

Pastori
Messukylän seurakunnan jäsen

Kirjoita yleisönosastoon! Mielipide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Elämän anemiastako on kyse vai elämättömyydestä, kun puheissamme paistaa niin usein sana ”ei”. Meillä ei ole mallia elämässään hehkuvista uskovaista. Miksi ei, vaikka meillä on keskellämme maailmankaikkeuden verevin sanoma?

Toimittaja, seksuaalineuvoja
Anne Hievanen
Askel 7-8/2012

➤ Matka, jonka tekee metsään, uudelle kadulle, uuteen kaupunginosaan, on matka uuden löytämiseen. Uudelle tunturille on pak-

ko vielä kiivetä, tuohon kadulle on vielä pakko poiketa, koska on mahdollisuus johonkin uuteen.

Ehkä ei ole sattumaa, että matkaan liittyy myös monia uskonharjoituksen muotoja. Pyhiinvaeltaja kulkee arkisesti, mutta on pyhällä matkalla. Arkinen ja itseään toistava kävely on samalla pyhä hetki, koska ollaan etsimässä Jumalaa.

Dosentti **Kari Latvus**
www.kirkonkellari.fi 4/2012

➤ Elämä on iän myötä pelkistynyt. Ja viimeiseen muuttokuormaan ei oteta mitään mukaan. Kiil-

Selvästi huomaa R. Koiviston kirjoituksesta, että asianomainen ei valitettavasti elä sanasta. Tutkitaan sanaa, vaikka sanan (peilin) pitäisi tutkia meitä. Siitä vasta alkaa rakkauden ääni kuulua, josta on läpsyttelyt kaukana.

”Väärä julistaja yrittää aina miellyttää kuulijaansa.” (Norvanto) Varoituskina ja ”vitsa” on rakkautta. Ja ”kunnianarvoisa” on vain Kolmiyhteinen Jumalamme, eikä Olli Hallikainen, vaikka muuten mukava mies olisikin.

Rohkeutta sanan tulkitsemiseen, Koivisto. Kyllä se siitä aukeaa, koskapa aukesi minullekin.

Yst. terv. Kaarina Vainio

panuuteen perustuvaa homoseksuaalista elämäntapaa. Nyt tiedämme, että on paljon rekisteröidyissä parisuhteissa eläviä, jotka tahtovat sioutua toiseen ja pitää huolta toisesta läpi elämän. Tällaiseen vastuulliseen elämäntapaan Raamattu ohjaa niin heteroja kuin homoja. Kaikki on kutsuttu kantamaan elämässään ja ihmissuhteissaan Hengen hedelmiä, rakkautta, hyvyyttä ja uskollisuutta. (Gal. 5:22)

Olli Hallikainen

Tuomiorovasti

Ihmisellä ei ole oikeutta tuomita

Homoseksuaalisuus on myötäsytynäinen ominaisuus, ei yksilön oma valinta.

Eriarvoistaminen ei ole Suomessa sallittua, siksiikin tuomitseminen ja pahuuden lietsominen Kirkkosanomien mielipideosastolla on erittäin arveluttavaa.

Ihmisellä ei ole oikeutta tuomita toista ihmistä. Meillä ei ole oikeutta tuomita eläviä ja vielä vähemmän kuolleita, sillä meillä on parempi Tuomari.

Päivi Heikkinen

YM, hall.yo

Emerituspiispa Wille Riekkinen
ET 11/2012

➤ Saarnapöytästä ei nykyään syntiä ja syyllisyyttä saarnata, vaan moralisoinnin hoitavat iltapäivälehdet.

Kirjailija, pastori
Jaakko Heinimäki
Suomi-Areenan keskustelutilaisuudessa Porissa 18.7.

Juha Salonen hakkasi aidan paaluja samalla kun kaivinkoneet jylläsivät taustalla. Vatialan siunauskappeli ja hautausmaa Kangasalla otettiin käyttöön vuonna 1960.

Vatialan uuden krematorion perustukset jo rakenteilla

Kurottajan kuljettaja **Juha Salonen** Rakennusliike J. Malmista paa-lutti aittaa Vatialaan nousevan kremato- rion ympärille reilu viikko sitten. Rakennuskopit ilmestyivät paikalle jo heinäkuun lopussa, ja työt alkoivat reippaasti.

– Tämä on hyvä paikka rakentaa, hiekka-savimaata eikä isoja kiviä, Salonen arvioi.

Rakentamaan on ollut pakko ryhtyä, sillä koko Pirkanmaan tuhkauskapasiteetti on huono. Lisäksi Tampereen kaksi laitosta toimivat vanhalla tekniikalla, kertoo seurakuntien hautaustoimen päällikkö **Jyrki Lehtonen**.

– Nykyisten ympäristösäännösten mukaiseksi esimerkiksi Kalevankankaan krematoriota ei pystytty muuttamaan. Tuhkauksia siellä joudutaan vähentämään, jotta hiilimonoksidi, hiukkas- ja elohopeapäästöt saadaan tietylle tasolle vuoteen 2015 mennessä.

– Kalevankankaalle saatiin keväällä ympäristölupa, jonka mukaan siellä voidaan tuhkata vuosittain enintään 500 vainajaa. Tähän asti siellä on tuhkattu vuosittain toista tuhatta vainajaa, Lamminpäässä huomattavasti vähemmän.

Rakennuspäätökseen vaikuttivat sekä tuhkauksen suosio että hautausmaiden täyttyminen. Arkkuhautaamaan mahtuu monta uurnaa, uusia uurnahautoja perustetaan ja muistolehdot yleistyvät.

Tampereella tuhkataan noin kolme neljästä vainajasta, ympäristökunnissa puolet.

– Tuhkaus yleistyy sitä mukaa kuin sitä helpotetaan ja vainajia pystytään ottamaan vastaan.

Uuden laitoksen kapasiteetti on 1700–1800 vainajaa vuodessa. Sen myötä Tampereella voitaisiin tuhkata enimmillään noin 2500 vainajaa vuodessa.

– Paljon riippuu kuitenkin ulko- paikkakuntalaisten määrästä.

Tähän asti lähikunnista on kuljetettu tuhkattavia esimerkiksi Poriin ja Hämeenlinnaan. Suunta on jatkossakin omaisten ja hautaustoi- mistojen päätettävissä.

Uutta tekniikkaa

Uudessa laitoksessa on pyritty huomioimaan mahdolliset vikatilanteet, mutta jotain voi silti sattua. Varakapasiteettia tarvitaan siis jatkossakin. Kalevankankaalla sattui vastikään pieni tulipalo, ja laitos jouduttiin pitämään suljettu-

na kaksi viikkoa. Samoihin aikoihin Lamminpään krematoriolla oli käynnistysvaikeuksia.

Vatialaan asennetaan Suomen uudenaikaisimmat puhdistuslaitteet. Ilman niitä ympäristölupaa tuskin olisi herunut.

– Suunnittelu lähti jo alkuvaiheessa siitä, että tällaiset laitteet hankitaan. Jälkeenpäin niitä olisi vaikea asentaa, Lehtonen kertoo. Pulmia aiheuttavat räjähdysvaaran aiheuttavien sydämentahdistimien lisäksi esimerkiksi arkujen muovit.

EU-tasolla ollaan laatimassa standardia arkkumateriaaleista. Ruotsissa niistä on jo tiukemmat määräykset, joiden Lehtonen ennakoi tulevan Suomeenkin.

Uusi laitos maksaa noin kolme miljoonaa euroa. Rakentaminen toteutetaan alussa lainavaroin.

– Tietyllä aikavälillä se kustantaa itse itsensä, kun naapurikunnat osallistuvat tuhkausmaksuilla perustamiskustannuksiin.

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti keväällä laitteiston hankkimisesta 800 000 eurolla.

Asta Kettunen

Luontokartoittaja Juho Kytömäki kävi touko-kesäkuussa läpi 325 hehtaaria seurakuntien metsiä eri puolilla Tampere-
retta. Hän löysi muun muassa pilossa sammalten siimeksessä pysyttelevää jänönsalaattia.

Vuoreksen Onnelankodille kertyi väkeä jonoksi asti

Tampereen seurakuntien ja Hervannan seurakunnan asun- tomessukohde Onnelankoti Vuoreksen Welhossa kiinnosti kävijöitä. Välillä siihen päästäkseen joutui jopa jonottamaan.

Jo ensimmäisenä aukiolopäivänä rivitalohuoneistossa kävi lähes 3000 messuvierasta. Viime viikon puolivälissä kävijöitä oli ollut jo noin 80 000.

– Onnelankodissa on käynyt keskimäärin noin 2500–3000 ihmistä päivässä. On syntynyt mukavia keskusteluja, vaikka koti on ollut joskus ihan täynnä väkeä, kertoo kodin emäntä **Teija Lätti**.

Kommenteista saattoi lukea muun muassa: ”*Tämä on kuin*

mummola” ja ”*Messujen paras koti*.” Kierrätysmatot, tuolikoristeet, iloiset värit sekä Marian tuolin tarina kiehtoivat messu- vieraita.

Kohteessa oli koko ajan muutamia seurakuntalaisia vastaan- ottamassa vieraita, ja välillä paikalla oli myös pappi. Kaiken kaikkiaan asunnossa päivysti yhteen- sä 50 Tampereen seurakuntien työntekijää ja vapaaehtoista.

Uuteen Vuoreksen seura- kuntakotiinkin pääsi jo tutustu- maan. Sen yhteydessä kauppa- keskus Klaavassa toimi messujen ajan seurakuntakahvila Kruunu.

Seurakuntien kesässä on riittänyt osallistujia

Tampereen seurakuntien ke- sä on ollut menestys. Esimerkik- si seurakuntien isännöimä Super- sunnuntai Kukkaisviikoilla hou- kutteli väkeä Keskustorille. AC/ JC, **Mikko Alatalo**, *Saako nainen rakastaa* -esitys ja muu ohjelma antoivat virtaa. Satakunta sink- kua pyöri eväretkitreffeillä.

Hautausmaakierrokset vetä- vät väkeä vuodesta toiseen. Myös Tapahtumien yössä oli tarjolla runsaasti seurakuntien järjestä- mää ohjelmaa.

– Perheleirit ovat todella suosittuja, kyselyjä tulee pitkin ke-

sää, vahvasti viestintä- ja toimis- tosihteeri **Hanna Koivumäki** nuorisotoimistosta.

Lasten leireille on osallistunut yli 800, perheleireille ja retkil- le yli 500 ja Kymppileirille noin 250 henkeä.

Rippikouluun ilmoittautui noin 1600 nuorta.

– Kesäkerhoissa oli hyvin po- rukkaa, joissakin jopa 60 lasta.

Lisää kesäajan uutisia: [www.tampereenseurakunnat.fi/ kirkko_tampereella/ uutiset_ja_media/uutiset](http://www.tampereenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutiset).

Herätys!

Mitä Kukkaistyttö tekee syksyllä?

Tämän vuoden Kukkaistyttö on Ulla Vuolanto Atalasta. Mikä on Kukkaistytön tehtävä?

– Edustaa kukkaisviikkoja. Se näkyy vierailuina vanhainkoteihin ja palvelutaloihin, joissa tehtävä on viedä kukkaisviikot niille, jotka eivät välttämättä sinne itse pääse. Haluan viestiä, että Tam- pereella järjestetään näin upea koko perheelle sopiva tapahtu- ma, johon osallistumiseen ei vaadita muuta kuin että tulee pai- kalle. Tietysti haluan myös viestittää elämän ihanuutta ja tuo- da aurinkoa sadepäiviin.

Mitä ajattelet Mustassa Lampaassa käynnistä?

– Pidän kovasti vierailustani siksi, että se oli erilainen kuin muut vierailukohteeni ja koska asiakkaat olivat avoimia ja mu- kavia. He tulivat rohkeasti itse juttelemaan, ja tunnelma oli rento. Musta Lammas taitaa olla yksi lempivierailukohteista- ni juuri siksi.

Olet seurakuntien kerho-ohjaaja jo toisessa polvessa, ker- ro lisää.

– Äitini on ollut joitain vuosia työntekijänä sekä aktiivisesti mukana myös seurakunnan vapaaehtois- ja kerhotoiminnassa. Sisareni ovat myös aktiivisesti mukana seurakunnan toimin- nassa. Päätymiseni itse kerhonohjaajaksi on sisareni ”syy”, kos- ka hän piti tanssikerhoa ja hänen lopetettuaan siirryin hänen tilalleen. Viime syksynä halusin tanssikerhon lisäksi ruveta pi- tämään myös teatterikerhoa.

– Olen ollut pyhäkoulun ohjaaja, leiri-isonen ja käynyt muun muassa laulamassa kirkontuvilla. Pidän tanssimisesta, teatte- rista ja lapsista, joten kerhojen pitäminen on ollut oikein haus- kaa. Joten vaikka abivuosi tuo varmasti paljon töitä, aion silti jatkaa kerhojen pitämistä.

Mitä syksy tuo sinulle tullessaan?

– Ylioppilaskirjoitukset keväällä. Arkisin asun Amurissa pap- pani luona. Sieltä minulla on lyhyempi koulumatka ja samalla myös pappani saa seuraa.

Asta Kettunen

Lue lisää: www.tampereenkirkkosanommat.fi

Pättinniemen kesä alkoi heti kesäkuun ensimmäisenä päivänä, kun isännät **Mikko Repo** ja **Joonas Lahti** saapuivat paikalle leikkaamaan nurmikon ja tarkastamaan tilojen kunnon talvikauden jäljiltä. Lisäksi Joonasta piti tutustuttaa uuteen työpaikkaan.

Keli ei ollut kovin kesäinen, mutta kaikki tarvittavat valmiste-lut tulivat tehtyä.

Apuisännän pesti alkoi neljäs kesäkuuta. Samana päivänä saapui myös ensimmäinen leiri. Harjun seurakunnan nuorisotyönohjaajan **Janne Laitosen** luotsaama 11–14-vuotiaiden kolmpäiväinen **Pakomatka**-leiri avasi leirikauden vauhdikkain ja energisin tunnelmin.

Samaan aikaan naapuriin, Aitolahden vanhaan pappilaan, saapui leirille lisää ala-asteikäisiä lapsia. Viikoilla 23 ja 24 Vanhalla pappilalla leireiltiin maanantaista perjantaihin. Lapset kuljetettiin keskustasta joka päivä busseilla.

Jorma Satama jättää jäähyväiset

Kun Pakomatka saatiin päätökseen, saapuivat paikalle Viinikan seurakunnan rippileiriläiset sekä vetäjät **Jussi ”Kaapo” Kosonen** ja **Jorma Satama**.

Leiripappi Satama piti Pättinniemenessä viimeistä rippileiriään ennen eläkkeelle jääntiään keväällä 2013. Eräänä iltana hänelle pidettiin lyhyet yllätysläksäiset, jossa leiriläiset lauloivat kyyneliin liikuttuneelle Jormalle laulun *Tuulien teitä* ja antoivat itse ideomansa ja toteuttamansa kortin.

Kortin yhteydessä oli leiriläisten tekemä runo:

*”Vie eläkkeelle Jorma tää,
jatkamaan hyvää elämää.
Monta kaunista muistoa jää,
usean elämään.
Liiaaksi ei voi kiittää,
seurakunnan parasta pappia
tätä,
joka ei ketään kylmäksi jätä.
Loistavia tulevia eläkepäiviä
Jormalle.”*

– Minusta on hienoa, että läksäisten idea nousi leiriläisistä itsestään, sanoi Satama.

– Täytyy kyllä myöntää, että haikein mielin jätän rippikoulutyön, hän jatkoi.

Haikein mielin suhtautui Sataman eläkkeelle jääntiin myös työtoveri Kaapo.

– Jatkossa täytyy panostaa rippikouluihin ihan eri tavalla, kun saa uuden työtoverin, pohti kaksikymmentäkolme rippileiriä Sataman kanssa pitänyt Kaapo.

Hanna Juhola

Pättinniemen kesäkuu apuisännän silmin

Leirin epäviralliseksi teemaksi näytti erityisesti isospoilille muodostuneen tikanheitto, jota harjoiteltiin todella ahkerasti. Eikä turhaan, sillä leirin ennätysseksi jäi huikeat neljäkymmentäkolme pistettä viidellä tikalla.

Tätä eivät edes isännät pystyneet rikkomaan, vaikka koko kesäkuun ajan sitä yritettiin herkeämättä. Kuuleman mukaan rajapyykki on pysynyt koskemattomana tähänkin hetkeen saakka.

Nuoret pitävät pelin ideasta

Heti viinikkalaisten lähtiessä saapuivat harjulaiset pitämään rippikoululeiriään. Sitä vetivät **Timo Pöyhönen** ja jo aiemmin Pättinniemenessä leireillyt Janne Laitonen.

Rippikoululaisille tarjoutui ai-nutkertainen tilaisuus, kun he pääsivät testaamaan *Kultainen sääntö*-mobiilipeliä. Jokaiselle ryhmälle

Joona Päätalo

Ellinoora Reivilä (vas.) ja Erja Piurila laittoivat monet lounaat.

annettiin iPad, johon tuli kysymyksiä pelin kehystarinaa liittyen.

Pääideaa oli pohtia etikan kysymyksiä Raamatun kultaisen säännön pohjalta. Leiriläiset pitivät pelistä, sillä se oli ”erilainen ja nykyaikainen”.

Vauhdikas leiri saatiin lopulta hyvään päätökseen siitäkin huolimatta, että viimeisenä iltana eräs leiriläinen satutti itsensä saaden lopulta viisitoista tikkiä käteensä.

– Ihan hyvin se meni, huokaisi helpottuneen oloinen Laitonen viimeisenä päivänä.

Leirin lähdettyä Pättinniemi rauhoittui hetkeksi, ja henkilökunta lähti juhannuksen viettoon. Tiloissa kuitenkin vietettiin juhannusviikonloppuna su-kujuhlaa.

10-leiri kesäkuun ”päätapahetkenä”

Juhannuksen jälkeen alkoi kesäkuun vilkkain viikko. Maanantai

Emilia Joensuu ja vihreät alaleiriläiset viipottivat larpipitaistelun vauhdissa. Emilia oli 10-leirillä isosena jo toista kertaa, ja aikoo jatkaa vielä ainakin yhtenä kesänä.

ja tiistai kuluivat 10-leiriä valmistellessa. 24 puolijoukkueeteltaa, iso juhlatelta ja kaikki muutkin rakennelmat saatiin kuntoon ajallaan, ja vajaa kolmesataa kymmenenvuotiaista isosineen saapui keskiviikkoamuna valmiiseen leiriin.

Ohjelmassa oli muun muassa larppausta, uintia, kauppalavapeli, luontopolku, raamattuvisa ja paljon alaleirien yhteisiä leikkejä. Iltaohjelmissa esiintyivät **Taika-Petteri** ja **Petri Rannan** johtama Housband.

10-leiri päättyi leirimessuun, johon vanhemmatkin olivat tervetulleita. Iltapäivällä alkoi purkaminen, ja työ jatkui sunnuntaihin puolelle. Viimeiset teltat haettiin takaisin Satakunnan lennoston maa-nantiaamuna.

Keittiö saa paljon kiitosta

Keittiö on tärkeä osa leirikeskuksen toimintaa. Pättinniemen keittiössä ahersivat Fazer Amican työntekijät.

Keittiö sai paljon kiitosta niin leiriläisiltä kuin henkilökunnalta-kin. Erityishuomiota sai omakeoi-nen leipä, jota leivottiin joka aamu.

– Tämä on kyllä ihan gourmet-ruokaa meidän koulumme ruokiin verrattuna, naureskeli eräs leiriläinen.

Keittäjä **Erja Piurilan** mukaan ruuan kulutus vaihtelee todella paljon. Tukkukuorma toi ruokaa leirikeskukseen kolmesti viikossa, ja laatikoiden määrässä oli kieltämättä aika isoja eroja viikoittain.

Apuisännän pestini päätyttyä paikalle saapui heinäkuun apuisäntä **Lassi Mäki**.

Kaiken kaikkiaan kesäkuu oli leirikeskuksen kannalta onnistunut. Työilmapiiri oli leirikeskuksen henkilökunnan ja leirivetäjien kanssa loistava. Jäi sellainen maku, että seuraavana kesänä täytyy ottaa uusi kierros.

Leirikeskusta kulissien takaa seurasi

Joona Päätalo

Riparilla: Osa 2

Tässä sarjassa tutustutaan rippikouluun riparilaisten mukana kulkien.

Rentoa oppimista

Hanna Juhola

Rippikoululeirin kolmas päivä on meneillään Isosaaren leirikeskuk-sessa. Nuoret pelailevat sulkapal-loa pienellä tauolla oppituntien välis-sä.

Joonas Köngäs on viihtynyt op-pitunneilla harvinaisen hyvin. Hän kehuu niiden olevan aivan erilaisia kuin koulussa.

– Täällä saa puhua paljon enem-män ja vapaammin kaikista asiois-ta, Köngäs kuvailee.

Oppituntien lisäksi ohjelmassa on ollut jumalanpalveluksia, ilta-ohjelmaa, pienryhmätyöskentelyä,

Ennen ruokalaan astumista pestään kädet ulkona. Pesujonossa Mikael Suojanen (vas.), Emilia Sandberg, Rosa Ortiz ja Joonas Köngäs.

leikkejä ja pelejä. Köngäs on saa-nut eniten irti isosten järjestämäs-tä toiminnasta.

– Oma isonen on tosi hyvä, Köngäs kehuu.

Myös **Rosa Ortiz** kehuu leirin ohjaajia. Isosaaren olosuhteet sen sijaan saavat osakseen moitteita.

– Aluksi ärsytti ihan sikana noi suihkut ja vessat, Ortiz tunnustaa.

Isosaaressa peseydytään kaata-malla vettä padasta ja vessat ovat tavallisia ulkokuusseja. Ortiz ei ole ollenkaan ainoa tamperelaisnuori, jolle mökkiolosuhteet ovat kaik-kea muuta kuin luonteva tapa viet-tää kesää. Lisäksi iso osa leirin oh-jelmasta on ulkona, ja leirin kol-manteen päivään mennessä vettä on tullut jokaisena päivänä.

– Ensimmäisenä iltana meillä oli sellainen rastirata tässä pihal-la. Siinä sitten kaatosateessa etsitiin jotain lippulappusia ja tehtiin tehtäviä pihalla puoliosta tuntia, Köngäs kertoo.

Vaikka kertomus kuulostaa an-kealta, paistaa nuoresta miehes-tä kauas asti ilo ja hyvä tunnelma. Sateesta huolimatta ensimmäisi-nä päivinä on ollut hauskaa, ja sekä Köngäs että Ortiz pitävät kaikkia leiriläisiä mukavina. Kolmantena päivänä rippikoulukavereihin vas-ta tutustutaan hieman paremmin, joten pientä ujestelua ja jännitystä-kin on vielä ilmassa.

Lotta Nuppola

Käsikirja ohjaa kiittämään sadosta

Kirkkokäsikirja sisältää vihkimisiä, siunaamisia ja rukoushetkiä joka lähtöön. Se tarjoaa ilahduttavasti aiheita juhlia ainakin pienimuotoisesti. On kasteen muistamista, avioliittoon vihkimisen vuosipäivää ja kodin siunaamista. Käsikirja tarjoaa omat vinkkinsä myös luku-kauden aloittamiseen ja lipun käyttöön ottamiseen.

Kauniimpien rukoushetkien joukkoon pääsevät kylvön siunaaminen ja sadosta kiittäminen. Kaksi viimeistä sisältävät kaupunkilaiselle eksoottisilta kuulostavia asioita. Kasvun ihmeestä ja terveellisestä, mullasta nousseesta ruuasta iloittamisen soisi yleistyvän uudelleen.

Ruoka ei ole itsestäänselvyys, vaikka valinnanvaraa täynnä oleva arkemme saa niin luulemaan. Sienimetsässä, marjakorin äärellä, elokuisena iltana omenapuun alla, torilta palatessa tai ihan tavallisen aterian ääressä voi yhtyä tähän sadosta kiittävään rukoukseen:

*Jumala, Luojamme.
Sinä et väsy hyvien lahjojen antamiseen.
Sinä täytät jokaisen elävän olennon kaipauksen, sinulta saamme kaiken, mitä tarvitsemme. Me kiitämme sinua vuoden sadosta.
Anna myös rakkauden ja hyvyyden kypsyä meissä.*

*Auta meitä suojelemaan luontoa, niin että maa tuottaisi vastakin satoa.
Täytä meidät rakkaudellasi ja anna sen ravita yhteistä elämäämme.
Tätä pyydämme Jeesuksen Kristuksen, Herramme nimessä.
Aamen.*

Ravinnoksi

KULUVAN VUODEN AIKANA tällä palstalla ihmetellään erilaisia ruokaan ja kristilliseen uskoon liittyviä ilmiöitä.

MANSIKKA

Kesä maistuu mansikalta. Kesä on tiivistettynä mansikka: auringon lämpö, mehevä väri, makea maku, iloinen mieli.

Mansikalla on marjoista erityisasema kirkkotaiteessa. Muut marjat ovat tavallisesti vain koristeita, mutta mansikalla on vakaa asema symbolina. Mansikan marja kuvaa uskovan ihmisen hyviä tekoja. Tosin mehevää mansikkaa puraistessaan voi saada mieleensä myös synnin houkutuksia. Mansikkapensaasan mataluus on nöyryyden ja vaatimattomuuden vertauskuva. Kolmiosainen vihreä lehti taas kuvaa Pyhää Kolminaisuutta. Mansikan lehti on myös oikeudenmukaisuuden vertauskuva. Kasvi onkin yhdistetty Johannes Kastajaan, joka tunnetaan tinkimättömänä oikeudenmukaisuuden julistajana.

Hannu Juhola

Hannu Juhola

Eri ikäluokkien kohtaaminen koulussa på svenska...

Minun ihana arkeni alkaa taas koululaisten kouluvuoden alkaessa. Pääsen keskiviikkoisin ala-asteelle tapaamaan ja tukemaan nuoria. Jippii! Folkhälsan aloitti aikoinaan tällaisen Farfar/Farmor i skolan -toiminnan. Siinä yhdistyvät lasten ja isovanhempien intressit. Toimin pitkään Hem och Skolan -yhdistyksessä Svenska Samskolanissa. Tutustuin silloin koulu-maailmaan. Nykyäänkin koulussa on lapsia sekä kaksi- että yksikielisistä kodeista. Joillain luokilla on myös suomenkielisistä kodeista olevia lapsia. Tampereen suomenruotsalaisille lapsille on tarjolla partio sekä seurakunnan toimintaa. Koulu järjestää myös kerhoja ruotsin kielellä. Ekaluokkalainen on innoissaan, kun pääsee esikoulun jälkeen oikeaan koululuokkaan. Pelit ja ystävipiiri ovat tärkeitä. Kotona tulee ehkä luettua *Aku Ankkaa* ja ensimmäisiä kirjoja

suomeksi tai ruotsiksi ennen kouluun tuloa. Kaksikielisyyys luo omat haasteensa Svenska Samskolanissa. Miten nuori koululainen sopeutuu toiseen kielimaailmaan? Keskittyminen on vaikeaa, kun ruotsin kieltä ei hallitse eikä sitä kuule koulun jälkeen. Välitunnilla saa riehua ja näyttää omat kykynsä. Luokassa on erilaista, siellä pitäisi keskittyä. Työrauhan luominen on opettajan suuri haaste. Joka syksy ekaluokan Emil tai Ida hakee oman paikkansa. Luokanopettajat, erityisopettaja ja kuraattori tekevät yhteistyötä, jotta oppilaat saisivat mahdollisimman hyvän alun koulutielleen. Joulujuhlissa pidetään kiinni perinteistä. Nelosluokkalaiset esiintyvät Lucia-kulkueessa ja nuoremmat oppilaat esittävät joululauluja ja joulukuvaelman. Minun osuuteni on tukea omalla äidinkielelläni näitä nuoria. Olen luokissa ja välitunneilla koulun pihalla.

Puhun itse kuutta kieltä ja olen monesti tuntenut itseni ekaluokkalaiseksi ympäri Eurooppaa. Kesken kouluvuotiani kävin koulua kolme vuotta Kokkolassa. Kokkolan murre on hyvin erilaiselta ja sen ymmärtäminen oli alussa vaikeaa. Sen vuoksi minun on helppo samaistua oppilaisiin, joilla on vaikeuksia ruotsin kielessä. Odotan innokkaasti tavallisen arjen ja toiminnan alkua myös Ruotsalaisessa seurakunnassa ja Tampereen seurakuntayhtymässä. Tapaan syksyllä taas partiokaveritani. Jatkan ranskan kielen opiskeluani. Toimin nykyään ruotsinkielisten eläkeläisten puheenjohtajana. Hyvää syksyä toivottaen

Barbro Cedercreutz

Ota onkeesi

Händel-kuoron arkisto

Omaa ääntä etsimässä

Kaikkille avoimet Händel-kuoron laulukoulu kutsuvat taas laulun-lyömiä. Laulaminen on terveellistä, terapeutista ja ennen kaikkea se on hauskaa.

Tamperelainen Händel-kuoro on halunnut edistää lauluharrastusta omaa kuorotoimintaansa laajemmin. Se on pyörittänyt menestyksellisesti aikuisille suunnattuja avoimia laulukouluja, joissa jokainen voi testata äänensä ulottuvuuksia ja mahdollisuuksia.

Laulukouluissa opetellaan luontevaa äänenkäyttöä ja saadaan uudenlaisia kokemuksia oman äänen ulottuvuuksista. Aiempaa laulukokemusta ei kysellä.

Kurssi koostuu seitsemästä ryhmälaulutunnista. Osallistuminen ei sido mihinkään, mutta jos laulukärpänen on kuitenkin puraissut kohtalokkaasti, ovat laulukoulu-laiset päässeet tutustumaan myös kuoroharrastuksen arkeen.

Laulukouluissa opettajana toimii Händel-kuoron taiteellinen johtaja **Debra Gomez-Tapio**, taitava ja kokenut laulupedagogi. Hän ohjaa laulajan äänenkäyttöä käytännönläheisesti, taitavasti ja hauskasti erilaisia mielikuvia käyttäen.

Opetuskielenä on englanti ja tarvittaessa suomi. Toiminnallisessa ja havainnollisessa oppimisessä heikkokaan kielitaito ei ole

käynyt oppimisen esteeksi.

Laulukoulu kokoontuvat maanantaisin Seurakuntien talossa, osoitteessa Näsilinnankatu 26. Ensimmäinen tapaaminen on 27. elokuuta. Miesten laulukouluryhmä aloittaa kello 18 ja naisten kello 19.

Ryhmät täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen on helppoa: yksi sähköposti osoitteeseen laulukoulu@handelkuoro.fi riittää. Kurssin hinta on 80 euroa.

Laulukouluja järjestetään tilauksesta myös ryhmille, vaikkapa työyhteisöille virkistys-, työhyvinvointi- ja äänenhuoltopäivänä.

Konserttitarjotin

Janne Ruoskari

Messukylän Wanh Kivikirkko Soi 2012 -sarjan Meri, niitty, kuutamo -konsertissa lauantaina 25. elokuuta Messukylän vanhassa kirkossa soi Miyagin, Mouquetin, Debussyn ja Nagasawan musiikki.

Kesäillan urkumusiikkia

su 19.8. klo 19.30

Tuomiokirkko

Seppo Murto, Helsinki

Ohjelma 10 €

Kesäillan urkumusiikkia

su 26.8. klo 19.30

Tuomiokirkko

Matti Hannula

Ohjelma 10 €

Kesälaulujen ilta

to 23.8. klo 18

Hannulankatu 1

Jari Nurmi, Petri Karaksela

Sommarjazz & kaffe

ti 28.8.2012 klo 13

Vanha kirkko

Paula Sirén, Marianne Hesthamer

Messukylän Wanh Kivikirkko Soi 2012

la 25.8. klo 20

Messukylän vanha kirkko

Marja Turu kantele, Pia Vilermo

huilu

Konsertti järjestetään yhteistyössä

Tampereen Huiluklubi ry:n kanssa.

Konserttiin vapaa pääsy, ohjelma

5 € ovelta

Liikuntarajoitteiset

Kuulokojeet

Kuorot aloittavat

Tule laulamaan Tampereen seurakuntien yhteistyökuorossa! Tietoa kuorojen syksyn kokoontumisajoista löytyy tämän lehden sivulta 12 ja verkosta osoitteesta

www.tampereenseurakunnat.fi/toimintaa/musiikki.

Tampereen seurakuntien musiikinopetuksen

INSTRUMENTTIOPETUS

lukuvuosi 2012-2013 alkaa viikolla 36 (ma 3.9. alkaen)

Uusien 6-15 -v. oppilaiden ilmoittautuminen

sähköisellä lomakkeella 15.8. saakka

www.tampereenseurakunnat.fi/soitonopetus

KIRKKOMUSKARIT

syyskausi 2012 alkaa viikolla 35 (ma 27.8 alkaen)

Ilmoittautumiset sähköisellä lomakkeella sekä

lisätiedot: www.tampereenseurakunnat.fi/muskarit

Kirkkomuskarissa rukouksesta

Kirkkomuskarit kutsuvat mukaan kaikkia niitä lapsia ja vanhempia, jotka ovat kiinnostuneita kristillisestä kasvatuksesta musiikin keinoin. Tulossa on selkeästi jotain sellaista, jota muut vastaavat tahot Tampereella eivät järjestä.

Kirkkomuskarissa halutaan tukea lapsen uskonnollista ja yhteisöllistä kasvua musiikin avulla.

– Rukous saa vaikkapa laulun, liikkeen tai hiljaisuuden muodon, kuvailee Tampereen seurakuntien musiikinopetuksen johtaja **Arja-Riitta Karppelin**.

Johtajuutena on ihmisen kokonaisvaltaisuus.

– Olemme fyysinen, henkinen, hengellinen ja sosiaalinen kokonaisuus. Musiikkikasvatuksen kautta kehittyvät niin motoriset ja tiedolliset valmiudet kuin lapsen tunne-elämä ja sosiaaliset valmiudetkin.

Kirkkomuskarit alkavat elokuussa eri puolilla kaupunkia. Länsi-Tampereella Tesoma on kiinnostanut eniten tulijoita, idässä Takahuhti. Uutena muskarialueena aloittaa Levonmäki.

Seurakunta soi lähellä

Musiikilla on suuri merkitys koko seurakunnan kaikelle toiminnalle ja lähes aina oma tärkeä tehtävänsä kirkon tilaisuuksissa. Kirkkomuskarilaiset osallistuvat niihin.

– He tuovat väriä esimerkiksi perhemessuihin, Karppelin lupaa.

Kirkkolaissa sanotaan, että toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii kristillisestä kasvatuksista ja opetuksesta. Seurakuntien varhaisiän musiikkikasvatuksen ideana on tukea musiikillisin keinoin perhettä kasvamaan seurakuntayhteydessä.

– Seurakuntien musiikkikasvatuksessa upeaa on myös mahdollisuus toimintaan lähellä omaa kotia. Se helpottaa arkea ja harrastuksiin kulkemista. Kokoontumispaikka on usein ennestään tuttu ja turvallinen kotiseurakunnan tila, sanoo Karppelin.

Luontevasti yli kynnyksen

Musiikinopetus aloitettiin Tampereen seurakunnissa 1970-luvun alussa. Yksikkö työllistää kolme vakituista työntekijää ja viitisenkym-

mentä tuntiopettajaa. Oppilaita on viime vuosina ollut noin 800 ja muskareissa on käynyt yli 600 lasta vanhempineen. Kirkkomuskarieihin ilmoittautuneita on jo 550.

– Vielä mahtuu mukaan, kutsuu Karppelin.

Mukaan pääsee ilman pääsykokeita, joten musiikinopetus ja -kasvatus ovat linjassa seurakunnan perusarvojen kanssa: kaikki saavat tulla. Tutkintotavoitteitakaan ei ole. Musiikkikasvatus on luonteva tie seurakuntien toimintaan. Opiskelu voi lisäksi antaa sysäyksen suuntautua kirkollisiin ammatteihin.

– Soittoharrastus voi parantaa nuoren keskittymiskykyä, harjaannuttaa tunnetaitoja ja ehkäistä syrjäytymistä, lisää Karppelin.

Seurakunnan muskarit ja soittonopetus joutuivat valituskieltojen jälkeen arvonsäveron piiriin. Kirkkomuskarin toivotaan pysyvän alvin ulkopuolella, koska sen sisältö ei ole pelkkää musiikinopetusta. Tavoite on, että musiikkikasvatus pysyy hinnaltaan jokaisen tavoitettavissa.

Elisa af Hällström

Barokkimusiikin helmiä elokuun iltana

Urkumusiikki soi sunnuntaina 19. elokuuta kello 18 Pispalan kirkossa. Elokuisessa iltamusiikissa on mahdollisuus kuulla barokkimusiikin helmiä, jotka soivat erityisen hyvin juuri Gottfried Silbermann -tyylisillä uruilla.

Ohjelman säveltäjänimistä mainittakoon **Nicolaus Bruhns, J.G. Walther** ja tietysti **J.S. Bach**. Virsien koraalialkusoitot ovat **J.FR. Greissin** käsialaa 1800-luvulta.

Urkuri **János Gyölvézi** on löytänyt ohjelmaan myös kiinnostavia tuntemattomien säveltäjien Conserttoja uruille.

Lohtajan seurakunnan kanttorin János Gyölvézin juuret ovat

Unkarissa, jossa hän opiskeli urkujensoittoa ja suoritti myös urkujen rakentamisen ammattitutkinnon. Hän toimi kotimaassaan kanttorina vuosina 1977–1995.

Tämän jälkeen hän työskenteli Debrecen kaupungin Kodály- kuoron ammattilaulajana. Suomeen hän muutti vuonna 1999 Paltamon seurakunnan kanttoriksi.

Konsertin ohjelma maksaa 10 euroa.

Lintu vei sielun tuonpuoleiseen

Tiesitkö, että feeniks-lintu oli suosittu varhaiskristillinen taiteen ja kirjallisuuden aihe? Tai että keskiajan pyhimyslegendoissa paha sielu lensi korppina ja hyvä valkeana kyyhkynä? Merimiehet pitivät lokkeja kuolleiden merimiesten henkinä.

Näihin, mutta myös paljon vanhempiin ja kaukaisempiin usko-

Asta Kettunen

muksiin voi tutustua Lennossa lintu Vapriikissa -näyttelyssä, joka on osoittautunut todella suosituksi. Kävijöitä on ollut jo noin 40 000, joukossa paljon lapsiperheitä ja koululaisia.

Lintujen ja ihmisten läheisyys näkyy suomalaisessa kansanperinteessä. Lintumyytit ja -uskomukset ovat samankaltaisia Suomesta Uralille ulottuneella kivikautisella pyyntikulttuurin alueella.

Lintujen ruokkiminen jouluna on vanha tapa. Näin suvun vainajat kutsuttiin mukaan talven suu-

Näyttelyssä voi vaikka lennättää pehmo- Angry Birdsia, kuunnella lintujen ääniä tai kōmpiä pesään lepäämään.

tulee laulu

Kaisa Häkkinen

Kaisa Häkkinen

Musiikkileirillä laulettiin paljon yhdessä. Etualalla laulavat Timo-Eemeli Leppänen, Minttu Silvennoinen, Ronja Silvennoinen, Johanna Järvinen, rumpuja soittaa Onni Vaimeri ja vieressä lisä Harilo.

Nokkahuiluryhmä eli Viivi Vanamo (vas.), Emma Tuominen, Minttu Silvennoinen, Paavo Tani sekä viulisti Aada Raittinen opetteli Ludvig van Beethovenin Oodin ilolle.

Musaleirillä laulu raikui ja soitto soi

Tampereen seurakuntien Musaleirille osallistui heinäkuussa koululuokallisen verran reippaita lapsia. Kukkolan leirikeskuksen hyttyspataljoona ei hydyttänyt hymyjä, niin hauskaa musikanteilla oli. 8–12-vuotiaiden leirille osallistui pianonsoittajia, nokkahuilun taitajia sekä yksi viulisti. Rumpusetti ja muutkin lyömäsoittimet saivat kyytiä.

– Odotin leiriltä hyvää kesämieltä ja sitä riitti. Aika vilkasta on ollut, iloitsee kesäteologi **Jukka Peranto**.

Neljän päivän aikana kuultiin monen instrumentin ja laulun kirkko. Suosikkibiisejäkin ehti syntyä. – Ehdoton tykki on ollut *Me saamme kasvaa*, ja myös *Kultaa ja jalokiviä*. Olemme laulaneet paljon, kertoo Perannon kanssa leirivetänyt kesäteologi **Tii Syrjänen**.

Leirillä oli neljä työntekijää ja yksi apuopettaja. Seurakuntien

musiikinopetuksessa työskentelevä **Olli Pylkkänen** opetti leiriläisille muun muassa soittoa.

– Olemme soittelleet rytmisoittimia ja meillä on nokkahuiluryhmä, Pylkkänen mainitsee.

– Leirijumalanpalveluksesta toteutettiin kaikki mahdollinen laulaen ja soittaen, aikuiset kertovat.

Rytmisoiittimia askarreltiin itse

Osa lapsista toi mukanaan soittimen ja yhdessä askarreltiin kaikille shekkerit. Vihreän ja pinkin värisiin soittimiin liimattiin nuotteja ja sydämiä.

– Ensimmäinen tyhjä tölkki ja sitten se koristeltiin. Sisään laitettiin riisiä ja sen jälkeen tölkki laitettiin roudarin teipillä kiinni, Musatyötoiksi esittäytyvä nelikko kuvailee.

Leirin ajan samassa huoneessa asuneiden tyttöjen mielestä erityi-

sesti kavereiden kanssa oleminen oli kivaa.

– Kivointa on, että olemme saaneet uusia ystäviä, he sanovat.

– Myös uiminen ja tosi lämmin järvi on olleet parasta, täsmäntävät serkkuset **Reetta Huovinen** ja **Mimmi Vesterinen**.

– Kioski on ollut auki koko ajan ja muutenkin olemme syöneet koko ajan, tytöt vitsailevat.

Yhdeksänvuotias **Meri af Hällström** lähti leirille ystävänsä **Johanna Järvisen** kanssa.

– On ollut tosi mukavaa. Olen saanut kolme uutta kaveria ja soitin soinnuilla *Kirkossa*-laulua, hän listaa kohokohdat.

Kotiinlähtöpäivänä Musatyöt vaihtoivat puhelinnumeroita, vaikka asuvatkin eri puolilla kaupunkia.

– Ja päätimme, että ensi vuonna tullaan uudestaan musaleirille, tytöt hymyilevät.

Elisa af Hällström

Radio, tv ja netti

Kuuntele Tuomiokirkon jumalanpalvelus kotisohvaltasi

Tampereen tuomiokirkon jumalanpalvelus lähetetään suorana lähetyksenä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa taajuudella 98,4 MHz.

Radio Dei jakaa ohjelmansa nyt myös arkistossa

Radio Dei on avannut ohjelma-arkistonsa yleisön käyttöön. Kuuntelijoilla on nyt mahdollisuus seurata suosikkiohjelmiään Radio Dein arkistosta haluamanaan ajankohtana. Arkisto löytyy kanavan nettisivuilta osoitteesta www.radiodei.fi.

Ohjelmat ilmestyvät ohjelma-arkistoon sen jälkeen, kun ne on kuultu FM-lähetyksinä. Ohjelma-arkistosta löytyvät muun muassa perjantai-iltapäivisin lähetettävä, viikon uutisaiheisiin pureutuva *Toivon tuomiokapituli* ja keskiviikkoamuisin kuultava *Viikon debatti*. Kanava aikoo laajentaa arkistoa asteittain.

Radio Dei on Suomen ainoa kristillinen radioasema. Tampereella radion taajuudet ovat 98,8 ja 87,5 MHz.

Maalaislääkäri Kiminkinen Pisara-ohjelmassa

Pisara-ohjelmaa esitetään YLE TV1:ssä lauantaisin kello 11.05 ja uusinta maanantaisin kello 14.55.

Elokuun 18. päivänä luokanopettaja **Terttu Stenman** lukee Raamattua omalla kotitalallaan Uuraisilla. Teemana on *Hyvä tuuli tarttuu* ja raamatunkohtana Luuk.6: 27–31.

Maalaislääkäri **Tapani Kiminkinen** lukee Raamattua (1.Kor. 6: 9–10) oman rantasaunansa terassilla 25. elokuuta. Päivän aiheena on *Kaikki kelpasivat Jeesukselle*.

Seurakunnat myös Facebookissa ja Twitterissä

Facebookista, www.facebook.com/tampereenseurakunnat, ja Twitteristä, <http://twitter.com/TampereEviSrkt>, löytyy menovinkkejä ja uutisia Tampereen seurakuntien tapahtumista.

Kerjäläiset ja Jumala aiheina Kirkonkellarissa

Verkkolehti *Kirkonkellari* lupaa syksyn aikana käsitellä teemoina muun muassa kerjäläisiä, Jumalaa ja kirkkoa työyhteisönä. Kirkonkellarin kirjoituksia on nyt myös mahdollisuus kommentoida.

Kirkonkellari julkaisee kirjoituksia kirkosta, yhteiskunnasta, kulttuurista ja politiikasta. Kirjoitusten ohjeellinen laajuus on 1000–10 000 merkkiä. Tekstien tulee olla julkaisuvalmiita. Kirjoittajille ei makseta palkkiota. Julkaistavaksi tarkoitetut tekstit lähetetään osoitteeseen: [toimitus\[at\]kirkonkellari.fi](mailto:toimitus[at]kirkonkellari.fi).

Julkaistuja tekstejä voi kommentoida nimellä. Kommentit moderoidaan. Kirkonkellarin osoite on <http://kirkonkellari.fi/>.

Vielä ehdit mukaan kesämenoihin!

Ei hätää, jos lomareissujen takia Tampereen kesätapahtumat ovat menneet ohitse. Vielä ennätät mukaan moniin Tampereen seurakuntien kesätapahtumiin, kuten pihakirkkoihin, hautausmaakierroksiin, retkille ja konsertteihin.

Tampereen Kesäterassi järjestetään torstaina 16. elokuuta kello 13–14.30 Seurakuntien talossa,

reen juhlaan.

800-luvulla paavi määräsi kullatun kukon asetettavaksi jokaisen kirkon katolle, koska se muistutti Jeesuksen sanoista Pietarille: *”Minä sanon sinulle, Pietari: ennen kuin kukko tänään laulaa, sinä olet kolmesti kieltänyt tuntevasi minut.”* (Luukas 22:34)

Paavin kehotusta seurattiin myös Suomessa, ja yhä näyttää kukko tuulen suuntaa monen talon asujalle.

Lintunäyttelyyn ehtii hyvin, sillä se on avoinna museokeskus Vapriikissa huhtikuulle 2013 asti. Siihen voi tutustua myös verkossa: www.vapriikki.net/lennossa

Asta Kettunen

Kipua ei vieläkään osata lievittää oikein: vain viisi prosenttia lääkäreistä on sitä mieltä, että oireenmukainen hoito on tyydyttävällä tasolla.

MTV3:n Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan valtaosa suomalaisista (77 prosenttia) olisi valmis hyväksymään armokuoleman eli eutanasian. Asia ei ole kuitenkaan näin yksiselitteinen, sillä monella eutanasian kannattajalla, tavallisella maallikolla, on asiaan lähinnä mutu-tuntuma ilman syvempää ymmärrystä asiasta koko laajuudessaan.

Vielä vaikeammaksi asia menee, kun mukaan otetaan kristillinen usko. Yksi vastustaa eutanasiaa perustellen kantaansa kristillisellä etiikalla, toinen käyttää tätä etiikkaa eutanasian puolustamiseen.

Teologian tohtori **Terho Pursiainen** on käsitellyt useassa kirjas-

saan luterilaista etiikkaa. Hän on toiminut käytännöllisen filosofian dosenttina ja teologisen etiikan sekä uskonnonfilosofian dosenttina Turun ja Helsingin yliopistoissa.

– Luterilainen etiikkakäsitys on hyvin selkeä. Siinä on kyse siitä, mikä on ihmiselle hyväksi, Pursiainen sanoo.

Hänen mielestään erityistä kristillistä etiikkaa ei tässä asiassa edes tarvita, sillä järjen pitäisi sanoa, mikä on ihmiselle hyväksi. Jos on aivan selvää, että parantumaton sairaus tuottaa syvää, ankaraa ja tarpeetonta kipua, johon ei ole lääketä, on ihmiselle hyväksi saada niin halutessaan nukkua pois.

Luterilainen etiikka ei Pursiaisen

mukaan määrää ennalta, miten joistakin yhteiskunnallisista asioista pitäisi ajatella. Silläkään ei ole hänen mielestään merkitystä, kuinka paljon on potilaita, joiden kipuja ei voida lievittää, sillä yksikin kovaa kipua ja tuskaa kokeva on tarpeeksi – tai liikaa.

Kirkon sairaalasielunhoidon johtajan virasta eläkkeellä jäänyt rovasti **Kirsti Aalto** muistuttaa, mistä koko eutanasiakeskustelu on lähtenyt liikkeelle: yhä pidemmälle kehittyvän lääketieteen kyvystä pitää vakavastikin sairaan elintoimintoja yllä.

– Joskus voisi olla armollisempaa potilaan kokonaistilanteen kannalta luopua hoidoista, sillä elämän ylläpitäminen kehittyneen lääke-

Kultus: Minna Elina Heikkinen

Ohhti kuolemaa

tieteen keinoin voi kääntyä potilasta vastaan, Aalto sanoo. Hän toimii Etenen eli Valtakunnallisen sosiaali- ja terveysalan eettisen neuvottelukunnan varajäsenenä.

Itseriittoisessa elämässä lähimmäinen unohtuu

Aalto muistuttaa, että potilaslaiki antaa mahdollisuuden kieltäytyä hoidoista. Tästä on useimmiten seurauksena kuoleman jouduttaminen. Hoidoista kieltäydytään usein silloin, kun potilas tietää kuolevansa joka tapauksessa, ja hoidot voisivat aiheuttaa vain lisää kipuja. Siksi moni haluaa kokea luonnollisen kuoleman. Pirkanmaan Hoitokodin johtaja

Tiina Surakka tekee työtään kuolevien kanssa. Hänen mielestään elämä on pyhä, riippumatta siitä, mitä uskontoa kukin tunnustaa tai on tunnustamatta.

– Kaikissa uskonnoissa on tämä ajatus, ihmiskunnan eettinen toisista välittämisen edellytys. Meidän tehtävämme on edesauttaa elämää. Siksi vastustan eutanasiaa, sillä kuolema ei ole vain biologinen prosessi, Surakka sanoo.

Kirsti Aallon mukaan elämä on pyhä asia syntymästä kuolemaan, ja elämän pituus on Jumalan kädessä, ei ihmisen.

Etenen lausunnossa viitataan lääkäreillä tehtyyn kyselyyn, jonka mukaan 96 prosenttia lääkäreistä

on sitä mieltä, että hyvä, palliatiivinen hoito vähentäisi eutanasian tarvetta. Palliatiivisen hoidon käytöstä ja laajuudesta kertoo aika paljon se, että vain viisi prosenttia vastanneista sanoo palliatiivisen hoidon olevan tyydyttävällä tasolla.

Ongelman ydin on Surakan mukaan siinä, että kipua ei vielä osata lievittää oikein.

Surakan mielestä maallikon on aika vaikea olla objektiivinen kohdatessaan kuolevan ihmisen.

– Kuoleva ihminen näyttää kuolevalta ihmiseltä. Jos hänet laitetaan tippaan, aiheuttaa se turvotusta, jolloin hänen katsomisensa voi olla vielä ahdistavampaa. Kun vielä lisäksi kaikki tuska ja pelko, jota kuolevan lisäksi myös hänen läheisensä kokevat luopumisessaan, värittävät perheen vuorovaikutusta, niin voivatko tämän potilaan lähiomaiset arvioida puolueettomasti eutanasian tarvetta, Surakka kysyy.

Tiina Surakka on vankkumaton palliatiivisen hoidon kannattaja, ja tätä hoitoa annetaan Pirkanmaan Hoitokodissakin. Sinne tulee aika ajoin potilaita, jotka kovissa tuskissaan pyytävät eutanasiaa. Saatuaan hyvää, palliatiivista hoitoa niin ruumiilleen kuin sielulleen, elämänhalu palaa.

– Meillä on täällä liikkuvat sängyt, eli elämänsä viimeisiä hetkiä elävää potilasta ei tosiaan tarvitse jättää yksin haisevien vaippojensa kanssa. Mutta nykyaikana me elämme niin itseriittoista ja itsestä elämää, johon ei kuulu lähimmäisestä huolehtiminen, vaan se ulkoistetaan sairaanhoidolle.

Eutanasian tarve on vaikea arvioida

Surakka ei ole mielipiteensä kanssa yksin. Moni kuolevien kanssa työskennellyt kertoo, kuinka eutanasiaa pyytävä rauhoittuu oikean kivunlievityksen ja sielunhoidon avulla. Yksi on saattanut aloittaa viimeisinä elinviikkoinaan tai -kuukausinaan uudestaan nuoruuden maalausharrastuksen, toinen on alkanut kirjoittaa runoja, ja kolmas on löytänyt itsestään piilossa olleen kyvyn luoda itselleen jotain uutta.

– Kyse on usein eksistentiaalisesta kivusta. Kun kuoleva saa pyytää tai antaa anteeksi mieltään vuosikymmeniä painavia asioita, alkaa hän voida paremmin. Täytyy muistaa, että meidän pitää hoitaa ruumiin lisäksi sielua, sillä ne ovat kokonaisuus. Jos tunnolla on ikäviä ja pahoja asioita, voi se hyvinkin näkyä pahana fyysisenä kipuna, ja pahentaa jonkin sairauden aiheuttamaa tuskaa, Tiina Surakka muistuttaa.

Aalto pitää ihmisen hengellisten tarpeiden tyydyttämistä ensisijaisen tärkeänä. Hyvään saattohoitoon ja kuolinapuun kuuluu myös mahdollisuus sielunhoitoon.

– Kun saatamme kuolevaa taivaan kohtiin, on tärkeää, että hän saa tehdä sovun Jumalan sekä läheistensä kanssa. Siinä on kysymys armon kokemuksesta. Sielunhoitajana voi olla muukin kuin pappi, vaikka joku omainen tai läheinen ihminen, Aalto toteaa.

Kuka tahansa voi lukea kuolevalle Herran siunauksen tai veisata lapsuuden virren. Vaikka ihminen olisi tajuton, kuuloaisti voi toimia ja kuljettaa viestejä. Kuolevalle ja hänen läheisilleen voidaan järjestää ehtoollisen vietto.

– Hyvä kuolema tarkoittaa sitä, ettei tarvitse kuolla yksin, vaan olo on turvallinen niin suhteessa omiin rakkaisiin kuin Jumalaan.

Teemu Järventie

EUTANASIA on tarkoituksellinen, aktiivinen toimi potilaan elämän lopettamiseksi silloin, kun potilas sitä toistuvasti ja har-kitusti pyytää sietämättömän kärsimyksen ja parantumattoman sairauden vuoksi.

SAATTOHOITO tarkoittaa parantumattomasti sairaan oireiden lievitystä, potilaan ja hänen perheensä tukemista ja turvallisuutta elämän loppuvaiheessa.

PALLIATIIVINEN HOITO on parantumattomasti sairaiden ja kuolevien ihmisten aktiivista, moniammatillista ja kokonaisvaltaista hoitoa silloin, kun sairaus ei ole enää parannettavissa eikä hoidon päämäärä ole elämän pidentäminen mihin hintaan hyvänsä.

Keskeistä palliatiivisessa hoidossa on kivun lievittäminen ja paneutuminen psykologisiin, sosiaalisiin, hengellisiin ja elämänkatsomuksellisiin asioihin.

PALLIATIIVINEN SEDAATIO on potilaan vaivuttamista unen kaltaiseen tilaan, kun kärsimys on sietämätön.

AVUSTETUSSA ITSEMURHASSA potilas ottaa kuolettavan lääkeannoksen, jonka toinen henkilö hänelle antaa. Itsemurhan avustaminen ei ole Suomessa rikos.

LUONNOLLISEN KUOLEMAN salliminen on luopumista sellaisista toimista, jotka todellisuudessa ovat hyödyttömiä, esimerkiksi nesteytys, ravitseminen tai verituotteiden antaminen potilaalle.

ELVYTYSKIELTO on lääkärin tekemä päätös, joka kieltää sydämen uudelleen käynnistämisen tilanteessa, jossa käynnistämisessä on potilaalle enemmän haittaa kuin hyötyä. Elvytyskiellon potilas voi ilmaista hoitotahdossaan.

HOITOTAHTO on potilaan suullinen, hoitotilanteessa potilasasiakirjoihin kirjattu tai kirjallinen hoitopäätöstä koskeva tahdonilmaisu.

KALTEVA PINTA -ARGUMENTTI tarkoittaa sitä, että jokin teko ei voi olla itsessään hyväksyttävä, koska se saattaa johtaa toiseen tekoon, esimerkiksi vakaaseen tahtoon perustuva eutanasia johtaisi kohti eutanasian laajempaa käyttöä.

Eutanasian vastustajat vetoavat juuri kalteva pinta -argumenttiin, sillä heidän kauhukuvansa mukaan eutanasiaa alettaisiin käyttää esimerkiksi puhtaana säästökeinona parantumattomasti sairaisiin ihmisiin.

"USKONNOLLISEN paatoksen lisäksi eutanasiaa vastustetaan väittämällä, että sitä ei tarvita. Saattohoito on järjestetty hyvin, ja kipuja lievitetään tehokkaasti viimeiseen saakka; jokainen saa ihmisarvoisen, arvokkaan lopun. Hölynpölyä."

Avaruustähtitieteen professori **Esko Valtaoja** Turun Sanomissa 20.3.

Mielipiteitä mediassa

Entinen kansanedustaja **Esko Seppänen** (vas) blogissaan.

"MINÄ muuten olen sitä mieltä, että kärsimyksetön kuolema on inhimillinen perusoikeus, ja se ettei se toteudu on puolestaan ihmisoikeusrikkomus."

Terhokodin ylilääkäri **Juha Hänninen** blogissaan.

"AKTIIVISEN kuolinavun laillistamisen kautta syntyisi ajan myötä kohtalokas seurausvaikutus: jos jokin on oikeudellisesti mahdollista, se on myös moraalisesti sallittua. Eutanasian hyväksyminen laajentaisi sallitun rajoja yhä pidemmälle."

Mikkelin piispa **Seppo Häkkinen** Suomen Kuvalehden numerossa 9/12.

"MITEN ja kuka mittaa kuolemaan oikeutetun kärsimyksen määrän? Jos lähdetään siitä, että ihmisillä on oikeus päättää kuolemastaan, onko oikein sälyttää lääkäreille harkintavalta asiassa, kuten eutanasiakeskustelussa tehdään."

Lääketieteen tohtori, kirkolliskokousedustaja **Seija Korhonen** Kotimaa-lehdessä 14.6.

Kulttuuria Anna ja Arvo -kahvilassa

HARJUN SEURAKUNNAN diakonia-työn Anna ja Arvo -kahvilan syksy lupaa kulttuuripainotteista ohjelmaa kävijöilleen kahvinjuonnin lomassa.
Syksyn ohjelma:
28.8. Edith Södergranin runoja, Marjatta Anttila ja Armi Silvennoinen
25.9. ”Puhuu kuin keitetystä lampaanpäästä”, Marja Koivisto
23.10. ”Mukavaa muodista”, Maaria Rautio

20.11. ”Katteeks käy?!” Irja Aro-Heinilän murrerunoja, Marja Koivisto ja Maaria Rautio

Kahvila on avoinna tiistaisin kello 13–14.30 Raho-
lan Kotilinnan kerhohuoneessa, osoitteessa Voion-
maankatu 44 A.

Lisätietoja: Arja Tikka,
p. 050 593 6455

Hiljaisuuden päivä yrittäjille

YRITTÄJÄ, KAIPAATKO hetken hengähdystä, taukoa, jossa vetää henkeä ja paikkaa, jossa ladata akkuja?

Tampereen seurakuntien yhteiskunnallinen työ järjestää yrittäjille hiljaisuuden päivän, jossa virikepuhein ja ohjatusti on mahdollisuus pysähtyä ihmettelemään syksyistä luontoa ja oman sisimmän syvimpiä tunteja. Päivä pidetään Heinäkallion leirikodissa 9. syyskuu-

ta kello 9.30–16 Kangasalan Raikussa.

Ohjelmaan sisältyy mahdollisuus keskusteluun ohjaajan kanssa, tulo- ja lähtökahvit sekä lounas.
Päivän hinta on 40 euroa.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut:
ismo.kunnas@evl.fi tai
p.050 3791866
ja Anita Kuusela,
p. 050 420 7788

Tarjolla uusi harrastus seurakuntien tyttö- ja poikatyössä

KERHONOHJAAJEN PERUSKURSSI järjestetään 23.–25. elokuuta seurakuntien nuorisotalossa, Kyttälänkatu 1.

Peruskurssilla kerrotaan, mikä seurakunnan kerho on, mitä siellä tehdään ja milaista kerhon ohjaaminen on. Kurssilla on mahdollisuus saada uusia kavereita. Kurssilaiset saavat kurssitoimistuksen.

Kokoontumisajat: to 23.8. ja pe 24.8. klo 17.30–21, la 25.8. klo 10–16.

Kurssi on maksuton! Mukaan omat eväät. Ilmoittautumiset netissä www.trevlut.net/kerhonohjaajat tai seurakuntien nuorisotoimistoon, p. 03 219 0377.

Saarnavuoro

Nöyryys saa meidät palvelemaan toisiamme

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Sunnuntain evankeliumi on Matteuksen evankeliumin 23. luvun alusta. Evankeliumissa varoitetaan itseriittoisuuden vaarasta, joka vääristää ihmisen todellisuuden tajua. Lääkkeeksi siihen tarjotaan sydämen kääntymistä.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

Ehkä piipahdan hetken filosofian puolella. Erään saksalaisen filosofin mukaan nöyryys on ihmisen asenne, ei niinkään suhteessa muihin ihmisiin, vaan suhteessa Jumalaan. Sen avulla ihminen käsittää asemansa Jumalan luomana olentona.

Ajatus siitä, että Jumala on kaikki ja hän itse ei ole mitään, ei vaivaa nöyrää ihmistä. Päinvastoin häntä liikuttaa tietoisuus siitä, että Jumala on tahtonut antaa hänelle elämän.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Nöyryys on ihmisen ja Jumalan väliseen suhteeseen liittyvä asenne, totuudessa elämisen tottumusta. Se on avoimuutta ja läpinäkyvyyttä omille heikkouksille ja syntisyydelle. Kerran me selittelemme joka tapauksessa Jeesukselle näitä meidän juttujamme kasvokkain.

Samalla nöyryys on syvää iloa – olla ihan okey Jumalan silmissä – kuten vanhurskas kuulemma Papua-Uusi-Guineassa käännetään.

Nöyryys on myös ihmisten väliseen suhteeseen liittyvä asenne. Nöyryys herättää meissä kunnioitusta toisiamme kohtaan ja kunnioitus saa meidät palvelemaan.

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Nöyryys -teemassa riittää aina haasteellista pureksimista. Mutta Jeesus lupaa: ”Minun armoni riittää sinulle...”

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

Messussa Jumala palvelee sinua ja minua sanassa ja ehtoollisissa.

MIKÄ MUU ON TÄRKEÄÄ SINULLE JUURI NYT?

Jatkan iloisena tutustumista uuteen seurakuntaani. Syyslupaukseni: pyrin vähentämään autolla ajamista ja opettelen uudelleen polkupyöräilijäksi.

Hannu Jukola

Hervannan seurakunnan lapsi- ja perhetyön pastori **Maarit Kuusisto** saarnaa sunnuntaina 19. elokuuta kello 11 Hervannan kirkossa.

Katso muut tapahtumat www.tampereen-seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

Aitolahden kirkossa klo 10
19.8. Mauri Nieminen, kanttori Anne Nietosvaara
26.8. Ulla Luukkasen lähtösaarna, Miia Moilanen. Lähtöjuhlat Ullalle ja eläkkeelle siirtyvälle lastenohjaaja Ritva Kauppilalle. Salaatillounas, kakkukahvit. Syyskauden aloitus

Muut

Äitien punttis ma 20.8. alk. klo 17–20 Aitolahden kirkko. Tied. Ulla Keskinen p. 050 374 4363

Siunauksen silmukat

ma 20.8. alk. klo 17.30–20 Aitolahden kirkolla. Neulotaan villasukat vuonna 2012 Aitolahden seurakunnassa kastettaville vauvoille. Tied. ja ilm. Teresa Anttila p. 040 771 5467

Aitopartioon ja Hirvi-Veikkoihin ilmoittautuminen 23.8. klo 18 Aitopartion kolo

Naisten piiri 27.8.

alk. klo 15–17 Aitolahden kirkko jatkuu ma paritt. vko. Tied. Leena Lahtinen p. 041 547 9399

HARJUN SEURAKUNTA

Messut

19.8. klo 10 Tesoman kirkko, Tarvo Laakso, Riitta Laankoski, Maiju Häyrynen
klo 11 Pispalan kirkko, Veli-Pekka Järvinen, Arni Hukari, Tarja Laitinen
klo 18 Lielahden kirkko, Iltamessu, Jukka-Pekka Ruusukallio, Maiju Häyrynen
26.8. klo 10 Tesoman kirkko, Kristiina Hyppölä, Tarvo Laakso, Maiju Häyrynen
klo 11 Pispalan kirkko, Pasi Hakkarainen, Amélie Liehrmann, Janne Salmenkangas
klo 18 Lielahden kirkko, Iltamessu, Kristiina Hyppölä, Maiju Häyrynen

Muut

Pihakirkko 15.8. klo 18 Lielahden kirkko; laulattaa ja lapsettaa, Tarvo Laakso.

Pihakirkko 16.8.

klo 14.30 Pispán palvelukeskus, Simolankatu 4, Riitta Laankoski, Janne Salmenkangas

Israel teemana Teiskon perinteisillä lähetysjuhlilla

Teiskon lähetysjuhlat sunnuntaina 26. elokuuta kokoavat juhlaväkeä Teiskon kirkonmäelle kauniiseen maalaismaiseen messuun, nauttimaan lounaasta, ohjelmasta ja yhdessäolosta.

Lähetysjuhlat ovat kuuluneet Teiskon kesään jo vuosikymmeniä. Ne toteutetaan paikallisen lähetysväen talkoovoimin.

– Kaanaasta tilattiin kuorma-auto ja sen lavalle kiivettiin. Äidin kanssa mentiin sillä muiden kaanaslaisten kanssa kirkolle lähetysjuhlille, kertoo **Rauha Taipale** lapsuudenmuistoja lähetysjuhlilta 1950-luvulta. Keski-Teiskon seurakuntapiiriin kuuluva Taipale on vuorolaan toiminut juhlien pääemäntänäkin ja osallistuu jälleen elokuussa juhlien järjestelyihin.

Israelin-työssä riittää haasteita

Tänä vuonna Teiskon lähetysjuhlille vieraaksi saapuvat **Ulla** ja **Tapani Malinen**. He ovat tehneet lähetystyötä kolmen vuosikymmenen ajan Israelissa Suomen Lähetysseuran lähettämänä.

Vuodet Israelissa pitävät sisällään monia ilonaiheita, mutta myös vaikeita haasteita. Lähetysseuralla on Jerusalemissa Shalhevetjah-keskus, jonka tiloissa kokoontuvat messiaaninen hepreankielinen Shalhevetjah-seurakunta, nigerialainen, korealainen, kiinalainen sekä etiopialainen seurakunta.

Suomen Lähetysseuran työntekijöitä toimii Israelissa sekä kiinalaisten että thaimaalaisten vierastyöläisten parissa. Toiminnassa yhdistyvät ihmisoikeudet ja seurakuntatyö. Työssä tarvitaan kulttuurien tuntemusta ja kielitaitoa.

Ulla ja Tapani Malisen työkielinä ovat olleet suomen kielen lisäksi heprea, arabia ja englanti. Maliset ovat tehneet lähetystyötä koko Israelin alueella.

Lisää Malisten työstä voi lukea: http://www.mission.fi/tyo_maailmalla/alueet/israel.

Lähetysjuhlat alkavat messulla kello 10 Teiskon kirkossa, Teiskon kirkkotie 114. Messussa saarnaa Tapani Malinen ja liturgina toimiin Teiskon seurakunnan vt. kirkkoherra **Tero Matilainen**. Kanttorina messussa toimii **Tuuli Muraja**.

Messun jälkeen nautitaan teiskolaisen seurakuntapiirien valmistama israelilainen lounas seurakuntakodissa. Tarjolla on falafel-pyöryköitä, kanaa ja salaattilusukkeita pitaleivän täytteenä. Jälkiruuksi on kahvia makean palan kera.

Lisätietoja: lähetys sihteeri Elina Tarkkala p.050 5405282, elina.tarkkala@evl.fi

Suomen Lähetysseuran arkisto

Tänä vuonna Teiskon lähetysjuhlille 26. elokuuta vieraaksi saapuvat Ulla ja Tapani Malinen, jotka tekevät lähetystyötä Israelissa.

Pihakirkko 22.8.

klo 19 Haapalinnankylä, päiväkodin vieressä, Arni Hukari, Tarja Laitinen

Harjun Kirkontuvat

kokoontumiset kerran viikossa:

ma 20.8. klo 10 Miestentupa, Tesoman kirkon takkahuone
ti 21.8. klo 10 Tesoman kirkontupa, Tesoman kirkko
to 23.8. klo 10 Kalkun Kirkontupa, Kalkun srk-talo ohjelmatuokio klo 10–11.30, hartaus klo 11.30, lounas klo 12

pe 24.8. Tesoman Olotila, Tesoman kirkko klo 9.30 kahvit, klo 10 olotilatuokio, klo 10.30 tuolijumppa, klo 11.30 hartaus,

klo 12 lounas

Tiedustelut: vanhustyönohjaaja Marja Kylä-Laaso, p. 050 337 7985

50- ja 60-luvun nuori!

Kokoonnumme jälleen Lielahden kirkolle jumalanpalvelukseen 2.9. klo 12. Lounas Torpalla, ilm. ruokailun vuoksi 28.8. mennessä. Arja Joutsen, p. 050 327 5775. Olli Lehtipuu, p. 050 917 9999, Osmo Palvanen, p. 040 736 3534, Harjun sihteeri Marja Oksanen puh. 040 804 8152.

Lyhtyjen ilta 29.8. klo 20 Pispalan kirkko, Martti Lammi, Arni Hukari, Tarja Laitinen

Talentin raamattupiiri ma 3.9. klo 14 Lentävän-

niemen seurakuntakoti

Talentissa, Halkoniemenkatu 1. Kokoontuminen parill. viikkojen ma klo 14.

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut

Hervannan kirkossa klo 11
19.8. Maarit Kuusisto, liturgi, Maria Koivisto
25.8. klo 13 konfirmaatiomessu, Vuorinen, Markku Mustajärvi, Maria Koivisto, Ilkon rippikoululeirin konfirmaatio
26.8. Juhani Räsänen, Hannu Vuorinen, Martti Syrjäniemi Klo 16 Hervannan kirkko, Toinen messu

Muut

Lähetys- ja raamattuluento

Lyhdyt syttyvät Pispalassa

Hannu Jukola

ELOKUUN HÄMÄRTYVÄSSÄ illassa pääsee tunnelmoimaan Pispalan lyhtyjen iltaan keski- viikkona 29. elokuuta kello 20. Lyhtyjen loisteessa pidea- tään musiikillinen ilta yhteislauluineen ja tarjoiluineen Pispalan kirkon pihalla. Mukaan voi ottaa oman viltin ja lyhdyn. Tilaisuutta luotsaavat pastorit **Martti Lammi** ja **Arni Hukari** sekä kanttori **Tarja Laitinen**. ■

Viikonloppu monikulttuurisille pareille

MONIKULTTUURISTEN PARISUHTEDEN rikastuttamisviikonloppua vietetään 28.–30. syys- kuuta Heinäkallion leirikes- kuksessa, Kangasalla. Viikonlopun työpajas- sa keskitytään parisuhteen vahvuuksiin ja mahdolli- suuksiin. Ohjelmassa on lyhyitä oppitunteja, yksilöl- listä aikaa pareille sekä ryh- mäkeskusteluja. Parit voivat tuoda mukana esineen tai kuvan, joka kertoo parin al-

kuperästä ja lähtökohdista. Viikonloppua vetävät **Kaisa** ja **Johan Plomp**, jot- ka ovat Mopari-projektin koulutettuja ohjaajia. Muka- na ohjaajana on myös **Rei- ja Weston**. Ohjelmassa käy- tetty kieli on pääasiassa suo- mi ja auttavana kielenä eng- lanti. Leirikeskukseen ei ole va- rattu lastenhoitoa. Viikonlo- pun hinta on 80 euroa paris- kunnalta. Vain ensimmäiset

kahdeksan ilmoittautunut- ta paria otetaan mukaan vii- konloppuun. Viikonlopun järjestää Lahden, Hämeenlinnan ja Tampereen evankelis-lute- rilaisten seurakuntien yh- teiskunnallinen työ yhdes- sä Tampereen hiippakun- nan kanssa. Leirikeskuksen osoite on Heinäkalliontie 23, Raikku. Ilmoittautuminen 31. elokuuta mennessä: ■

19. ja 26.8. klo 9.30 Hervannan kirkko. Tervetuloa aamukahville, mielenkiintoiselle luen nolle ja keskustelemaan. Raamattuluentoja radioidaan Radio Dein, Tampere 98,8 MHz kautta Sisä-Suomen kuuluvuus-alueella kk:n 1. ma klo 19.30.

Evangeliumin ilta 22. ja 29.8. klo 18.30 Hervannan kirkko

Jumalan kämmenellä -ilta 28.8. klo 17.30-19 Hervannan kirkko. Koko perheen arkipyhäkoulu. Opetusta, askartelua, temppurata, kynttilähetki ja iltapala. Illan aiheena: Tutustutaan toisimme.

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut Härmälän kirkossa klo 10 **19.8.** Juha Heikkilä, Markku Ylipää **26.8.** Juha Heikkilä, Maaret Manni-Korpi

Muut **Härmälän seurakunta mukana Härmälä-päivässä 25.8.** klo 11-14 Kuuselan Seniorikeskuksen pihapiirissä, Nuolialantie 46. Tule ostamaan seurakunnan pöydästä arpoja ja tue lähetystyötä!

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Kalevan kirkossa **19.8.** ehtoollisjumalanpalvelus, Jukka Kuusisto, Elina Rautavirta, Terhi-Tuulia Keränen. **21.8.** klo 18 Kirkon vihkimisen vuosipäivän ehtoollinen, Kalevan kirkko, Salla Häkkinen, Harri Luoma, Terhi-Tuulia Keränen **26.8.** ehtoollisjumalanpalvelus, David Ezzine, Sanna Erkanaho. Messun jälkeen kirkkokahvit ja lähetystilaisuus.

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Messukylän kirkossa **19.8.** Anne-Maarit Rantanen, Janne Häkkinen, Petri Karaksela klo 18 Messukylän vanha kirkko, Kivikirkon Messu, Eero Nieminen, Touko Hakala, Petri Karaksela. Esikoislestadiolaiset. Kirkkokahvit kirkonmäellä. **26.8.** Olavi Heino, Juha Klaavu, Katja Viljamaa. klo 17 Uudenkylän srk- talo, Iltamessu, Kaisa Yrjölä. Aamu-unisten virkistävä

messu kahdella aterialla. Ylistystä, opetusta, rukousta, ehtoollinen, rukouspalvelua ja yhteinen iltapala. Pikkulapsille (3+) pyhäkoulu, kouluikäisille varkkikerho. klo 18 Messukylän vanha kirkko Kivikirkon Messu, Soittajan messu, Jari Nurmi, Tampereen kristillisen työväenyhdistyksen puhallinorkesteri. Kirkkokahvit kirkonmäellä.

Muut **Miesten saunailta 23.8.** klo 17-21 Luhtaanrannan leirikeskus Luhtaanpalloa, talkoita, sauna, nuotio, kohtaamista. Tied. touko.hakala@evl.fi. Seuraavat illat 6. ja 20.9. **Avoin kahvila 24.8.** klo 10-**25.8.** klo 12 Levonmäen srk-koti. Tervetuloa kahville ja juttelemaan! Mahdollisuus rukoukseen. "Tuhkimon tarina"- ryhmä naisille Linnainmaan srk- keskuksessa alk. to 6.9. Ks. lisätietoja s. 13

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Aleksanterin kirkossa **19.8.** Ari Rantavaara, Jorma Pitkänen, Riikka Viljakainen **26.8.** Jorma Pihkala, Ari Rantavaara, Riikka Viljakainen, Anssi Pyykkönen

Muut **Ehtoollishartaus 16.8.** klo 17 Aleksanterin kirkko, Jorma Pitkänen

Kesätuokio Aleksanterin kirkon krypta keski- viikkoisin klo 12.30, **22.8.** Säde Siira, **29.8.** Kaisu-Leena Taulu

Rukouksen ja ylistyksen ilta 22. ja 29.8. klo 18.30 Pyynikin kirkontupa, Mustalahdenk. 21 A

Raamattupiiri 23.8. klo 14.30 Aleksanterin kirkon krypta, Matt. 28, Kuolleista noussut Jeesus, Säde Siira

TEISKON SEURAKUNTA

Messut klo 10 Teiskon kirkossa **19.8.** Salla Munukka, Tuuli Muraja. **26.8.** Teiskon lähetysjuhlien messu, Tapani Malinen, Tero Matilainen, Tuuli Muraja. Srk- kodilla lounas ja ohjelmaa. Ks. lisätietoja s. 10

Muut **Lähetystyön rukousryhmä 20.8.** klo 19 Ylä-Sääksissä, Sääksniementie 118 A

TUOMIOKIRKKO- SEURAKUNTA

Messut klo 10 Tuomiokirkossa **19.8.** Antero Niemi, Merja Halivaara, Matti Hannula, Pirkanpojat A-kuoro, joht. Jouni Rissanen **26.8.** Reijo Ylimys, Olli Hallikainen, Matti Hannula, Pirkanmiehet, joht. Tuomas Laatu

Muut **Kesäterassi 16.8.** klo 13-14.30 Seurakuntien talon terassi 2. krs. (Sateella Emmaus), pastori Marita Hakala, mehtarjoilu

Ikäihmisten virkistyspäivä Sääksmäellä ke 19.9. Lähtö klo 9 Näsilinnankatu 26- Lapintie- Katariina- Sääks- mäen kirkko. Kirkon esittely ja ehtoollishartaus, Pappilan- niemen leiri- ja kurssikeskuk- sessa lounas, ohjelmaa, kahvit. Paluu n. klo 16. Omavastuu n. 20 €. Ilm. 20.8.-7.9. Minna Sormunen p. 050 518 4683.

UUER – uusia eväitä elämän reppuun. Retki Rajalaan 27.9. Lähtö klo 8.30 Näsilinnank. 26, paluu noin klo 16.30, oma- vastuu 5 €. Lisätiedot ja ilm. 20.8.-17.9. Minna Sormunen p. 050 518 4683. järj.

Tuomiokirkkoseurakunta ja Pyynikin seurakunta

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Viinikan kirkossa **19.8.** Jussi Mäkinen, Ismo Kunnas, Petra Perttula **23.8.** klo 19 Hiljainen iltakirkko, Ismo Kunnas **26.8.** Ismo Kunnas, Jussi Mäkinen, Veikko Myllyluoma

Muut **Pihakirkko 16.8.** klo 14.30 Pispan palvelu- keskus, Simolankatu 4, Riitta Laankoski, Lasse Kautto

Sinkkujen oloilta 25.8. klo 17-21 Nekalan srk-talon nuorisotila, Kuoppamäentie 23, alakerta, sisäänkäynti Kuismantien puolelta. Yhdessäoloa, keskustelua, sisäpelejä (biljardia, pingistä, koronaa, liitokiekkoa), saunomista (pyyhe ja pesuaineet mukaan), nyyttärit. Keskustorilta bussi nro 15, pysäkki on aivan talon edessä.

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection

19.8. rev. Risto Korhonen **26.8.** rev. Ville Aalo

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gudstjänst/Högmäss a i Gamla kyrkan varje söndag kl 10.30 För annan verksamhet eller eventuella ändringar (t.ex. under jultiden) se vårt program- blad som finns i kyrkan, Kyrkpressen eller ring 03 219 0298

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkin sin ma-pe klo 12-18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16-18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille Aleksanterin kirkon kappelissa maanantaisin ja keski- viikkoisin klo 14-16 alkaen

HAUTAUSMAAOPASTUS JA HARTAUS

Opastukset alkavat kello 18 ja päättyvät kello 19.45 alkavaan iltahartauteen.

Ke 22.8. Pyynikin kirkkopiiston hautausmaa. Kokoontuminen Aleksanterin kirkon pääoven portailla, kieroksen aluksi hartaus kirkossa **Ke 22.8.** Vatiala, kokoontuminen kappelilla **To 23.8.** Lamminpään hautausmaa, kokoontuminen pääportilla. **To 16.-30.8.** Kalevan- kankaan hautausmaa. Kierros alkaa pääportilta Hautausmaa- kadulta **Ke 29.8.** Messukylän hautausmaat, aloitus Messukylän vanhalta kirkolta

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma-to klo 8-18 ja perjantaisin klo 8-14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13 Avoinna ma-pe klo 10-17 p. 040 804 8720 Pehmeitä neuleita vauvoille; kastekenkiä ja -mekkoja. Laaja valikoima isoäidin kutomia saapassukkia. Vastaanotamme myös vanhoja postimerkkejä ja postimerkillisiä kortteja lähetyksen hyväksi myytäväksi.

heidi.repo@evl.fi, p. 050 541 5833 tai osoit- teeseen: Heidi Repo, Tam- pereen seurakuntien yh- teiskunnallinen työ, PL 226, 33101 Tampere. Mainitse il- moittautuessa mahdollinen erityisruokavalio tai allergia sekä kansalaisuus ja yhteys- tiedot. ■

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto Kyttälänkatu 1 A, p. 03 219 0281 Avoinna ma-pe klo 9.30-15 ja torstaisin klo 9.30-17. Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Kyläpaikka kaikenikäisille Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 03 2190 711 ma-pe klo 8.30-10.30 (suljettu to 16.8.) Toimisto p. 03 2190 455 ma 9-17, ti-to 11-13 (suljettu to 16.8.)

Kyläpaikka, Otavalankatu 12 A Maanantaisin klo 10-13 klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot

Perehdytyskurssit vapaaehtoiseen vanhustyöhön **ti 4.9.** jatkuen ti 11.9. klo 13-15 tai iltakurssi **ma 17.9.** jatkuen ma 24.9. klo 17-19. Tied. ja ilm. toimisto p. 03 219 0455 tai www.mummonkammari.fi

Välitämme yhdessä -kampanjan T-paitojen myynti (ä 20 €) toimiston aukioloaikoina. Paitojen tuotto käytetään nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoiluavuksi.

Otavalankatu 12 A (Rautatienkadun risteys) www.mummonkammari.fi

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 03 389 1841. **Avoinna** ma-to klo 7.30-13, pe klo 7.30-11.30.

Vaatepalvelu auki ma-to 7.30-12, pe klo 7.30-11. Vaatepalvelun lahjoitukset p. 040 804 8143

Ilmainen puuro tai keitto asiakaskortilla ma-to 10-12 ja pe 9.30-11.

Lauantaiaukiolot jatkuvat lokakuussa 6.10. alk.

Pullakirkot 7.10. alk.

Keski- viikkohartaudet jatkuvat syyskuussa 5.9. alk.

Selviytymistarinoita Israelista

RAKKAUDESTA ISRAELIIN -seminaari järjestetään viikonlopuna 25.–26. elokuuta Seurakuntien talossa, Näsin salissa, osoitteessa Näsilinnankatu 26.

Seminaarin luennoitsijat kertovat muun muassa päihdeongelmista ja siitä, kuinka uskoontulo on auttanut monia israelilaisia vapautumaan riippuvuuksista.

Seminaari alkaa molempina päivinä kello 13. Ul-

komaissina puhujina ovat muun muassa haifalaisen Beit Nitzhaonin toipumiskodin johtaja **Eric Benson** ja henkilökohtaisen toipumistarinaransa kertova **Kostja Krizky**. Hän pääsi vapaaksi riippuvuuksistaan ja palvelee nyt omaa kansaansa yhdessä vaimonsa **Lianne Krizkyn** kanssa **Shavei Tzion** seurakunnan palvelutehtävissä Haifassa.

Kyllikki Koskela on Silta

Israelin ry:n koordinaattori ja Israelissa toimivan Geshher leTikvan johtaja. Hän on vuosien ajan palvellut juutalaisia eri työmuodoissa Israelissa, Venäjällä ja Latviassa.

Seminaarin juonnosta vastaavat **Risto ja Nina Kallionvirta** ja musiikista **Vesa ja Sirkka Kemi**.

Tapahtuman järjestävät Silta Israeliin -yhdistys ja Tuomiokirkkoseurakunta.

Yhdistyksen tarkoituksena on rakentaa siltaa Israelin ja Suomen välille ja tehdä

työtä juutalaisten parissa Israelissa, Venäjällä ja Baltian maissa. Israel työtä varten on perustettu Geshher leTikva -yhdistys Israeliin. Yhdistys keskittyy Haifan kaupunkiin. Tavoitteena on avata ensi vuonna kuntoutuskoitti naisille.

Seminaarin ohjelma ja lisätietoja: www.siltaisraeliin.org

Itkumuuri on yksi tunnetuimpia nähtävyyksiä Israelissa.

Silta Israelin ry:n arkisto

23.8. Retki Pispalan päihdepäiville Keskiviikkoklubi

keskiviikkoisin klo 13–14.45. Hengellinen avoin keskusteluryhmä päihteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

KUNTOUTUSKURSSI SOTIEMME VETERAANEILLE

Ilkon kurssikeskus, Ilkontie 8–10, Kangasala

3.–10.9. Hakulomakkeet: Tampereen Sotaveteraanien Huoltoyhdistyksen toimisto ja Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26. Tied. kurssista ja ilmoittautumisesta diakonissa Helena Kuisma p. 03 219 0369 tai 050 561 1027

MYÖTÄTUULI

Yhteinen vammaistyo Kesäpäivä Kangasalla -virkistyspäivä pe 31.8. klo 10–15 Ilkon kurssikeskus, Ilkontie 8–10, Kangasala Hintaa 10 €, sis. kahvit ja lounas. Ilm. 17.8. mennessä anita.kuusela@evl.fi, p.050 420 7788

Kuurojentyo Ma 27.8. klo 10–15 **Syyskauden avaus** Ilkon kurssikeskuksessa Hintaa 10 €, sis. kahvit ja lounas. Ilm. 17.8. mennessä p. 040 413 1909.

Näkövammaistyo To 30.8. Retkipäivä ja syystoiminnan avaus. Ilkon kurssikeskuksessa. Tied. ja ilm. 24.8. mennessä Helena Kuisma p.050 561 1027

Omaishoitajatyö su 19.8. Retki Seitsemiseen

hintaa 20 €, lähtö Keskustorilta klo 8, Kurussa opastuskeskus n. 9.30, Soljonon makkaranpaistoa ja marjanpöimintää, ruokailu Rajalassa n.13.30, takaisin Keskustorilla n.15.30, ilm. Kyllikki Kautto, p. 050 343 3118

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

LEIRIT

Äidit ja kouluikäiset tytöt Kukkolassa 31.8.–2.9. Hintaa: tytöt 26 €, äidit 34 €

Kuljetus omin kyydein. Ilm. nuorisotoimistoon 28.8. mennessä p. 03 2190 377. Lisätiedot Jaana Kanninen-Niemi p. 040 557 0370 ja Anne-Katriina Niemi p. 050 308 3263.

RETKET/MATKAT

Pori ja Meri-Pori ke 5.9. Lähtö Pispalan torilta klo 8 – reitti Länsi-Tampereella tarpeen mukaan. Porissa mm. Juseliuksen mausoleumi, Yyteri, Meri-Porin hyötytuulipuiston tuulimyllyt. Reposaareissa norjalaistyylinen tunturikirkko, loma-asuntomessualue. Lounas Reposaaren kalasatamassa. Paluu n. klo 20. Matkan hinta 70 €. Matka toteutuu, jos on 40 lähtijää. Ilm. Arja Tikka p. 050 59 364 5. Järjestää Harjun srk/diak.työ/VASU

Ikäihmisten perinteinen syysretki luonnonhelmaan 7.9.2012

Kohteena Laipanmaan erämaa-alue. Lähtöpaikat ja -ajat: Uudenkylän srk-talo klo 8.30 Linnainmaan srk-keskus, Lahtomäenkadun puolelta klo 8.45 Kaukajärvi, Keskisenkadun posti klo 9.00 Säänmukainen varustus, "sateen sattuessa sademetsässä". Kahvit, leivät, makkarat ym. nautitaan ulkona. Kotimatalle lähdemme n. klo 15. Retken hinta 20 €. Ilm. 24.8. mennessä retken vetäjille: Ritva Fabrin, p. 050 5865 183 tai Heli Rinta, p. 050 408 4684 Järj. Messukylän seurakunnan diakoniatyö

Patikkaretki Parikkalaan, Kansan Raamattuseuran

toimintakeskus Oronmylly, 10.–14.9.

Aamu- ja iltahartaus, raamattuopetusta teoltri Erkki Ranta, matkanjohtajina Pirkko ja Terttu Välimäki, akvarelliopetus Riitta Ranta. Linja-autokuljetus, täysihoitohinta 240–320 € (majoituksen tasosta riippuen). Tied. ja ilm. puh. 050 044 9884

RETRIITTEJÄ

24.–26.8. Hiljaisten kuvien retriitti

Ikaalisten Metsäkeistilässä, Aija Kaartinen ja Krista Pitkänen. Hintaa 90 €. Ilm. p. 050 432 4470.

9.9. klo 9.30–16 Hiljaisuuden päivä yrittäjille

Kangasalan Raikussa, Heinäkallion leirikodissa. Kaipaatko

Tule laulamaan kuorossa!

Lapsi- ja nuorisokuorot

Harjun Lapsikuoro keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 17 Lamminpään Rauhanportissa (1–6-luokkalaisten)

Harjun Nuorten Kuoro torstaisin alkaen 30.8. klo 17 Pispalan kirkolla

Lapsikuoro Kultakellot keskiviikkoisin alkaen 12.9. klo 16 Hervannan kirkolla

Piccolon Lapsikuoro(t) www.piccolokuorot.fi

Poikakuoro Pirkanpojat www.pirkanpojat.com

Lapsikuoro Pikku-Pääskyt (Kämmenniemi ja Terälahti) keskiviikkoisin alkaen 5.9., kellonajat ilmoitetaan myöhemmin

Gospelkuorot ja bändi

Gospel Groove -nuorten bändi perjantaisin alkaen 17.8. klo 17 Härmälän kirkolla tied. Anne Huhtala, p. 0400 178636

Hervannan gospelkuoro torstaisin alkaen 6.9. klo 16.30 Hervannan kirkolla

Tuomas-kuoro tied. ja ilm. Elina Orjatsalo, p. 044 2755 054, www.tuomasmessu.net

Kamarikuorot

Harjun Kamarikuoro www.harjunkamarikuoro.net

Piccolon Kamarikuoro maanantaisin alkaen 20.8. klo 17.30 Keskustorin Vanhassa kirkossa www.piccolokuorot.fi

Kamarikuoro Solenne www.solenne.fi

Kamarikuoro Cantionale kuoron alkamisesta ilmoitetaan myöhemmin

Muut sekakuorot

Aitotahti torstaisin alkaen 30.8. klo 18 Aitolahden kirkolla

Choralia-kuoro torstaisin alkaen 6.9. klo 18 Kaukajärven seurakuntakodissa

Sonore-kuoro torstaisin alkaen 23.8. klo 18.30 Pispalan kirkolla

Hervannan seurakuntakuoro torstaisin alkaen 6.9. klo 18.30 Hervannan kirkolla

Härmälä-kuoro keskiviikkoisin klo 17 alkaen 12.9. Härmälän kirkolla

Kalevan seurakuntakuoro keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 14 Kalevan kirkon salissa 10

Messukylän kirkkokuoro keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 18 Kaukajärven seurakuntatalossa

Aleksanterin kirkon kuoro kuoron alkamisesta ilmoitetaan myöhemmin

Aleksanterin lauluryhmä maanantaisin alkaen 3.9. klo 17 Pyynikin seurakuntakodissa. Uusi laulaja, varaa aika koelauluun, Riikka Viljakainen, p. 050 4302002

Tuomiokirkon kuoro kuoron alkamisesta ilmoitetaan myöhemmin

Teiskon kirkkokuoro keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 18.30 Teiskon seurakuntatalossa

Viinikan kirkkokuoro keskiviikkoisin alkaen 12.9. klo 18.30 Nekalan seurakuntatalossa

Naiskuurot

Työikäisten naisten lauluryhmä YxLysti keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 17.30 Kalevan kirkon salissa 10. Huom! Ensimmäinen harjoitus klo 18 yhdessä Arctoksen kanssa

Naiskuuoro Teiskottaret keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 17 Teiskon seurakuntatalossa

Mieskuorot

Työikäisten miesten lauluryhmä Arctos keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 19 Kalevan kirkon salissa 10. Huom! Ensimmäinen harjoitus klo 18 yhdessä YxLystin kanssa.

Muut kuorot

Kehittyvät Laulajat torstaisin alkaen 6.9. klo 18 Kalevan kirkon salissa 10

Löydä Oma Ääni oman äänensä kadottaneille, laulutaidottomille ja omaa musiikillista ilmaisuaan etsiville kokoontuu 25.10. alkaen kuuden kerran kuorona torstaisin klo 18.30 tied. Markku Ylipää, p. 050 599 7018

Maailmanmusiikkipaja WWM keskiviikkoisin alkaen 12.9. klo 18.30 Pispalan kirkolla lauluja ja virsiä Afrikasta ja muualta maailmalta

Taize-kuoro sunnuntaisin 2.9, 14.10, 25.11 ja 6.1 ennen Taize-messua klo 16 Pispalan kirkolla

Pispalan Pirstys keskiviikkoisin alkaen 5.9. klo 14.30 Pispalan kirkon alasalissa

Pyynikin päiväkuoro kuoron alkamisesta ilmoitetaan myöhemmin

Lisätietoja kuoroista: www.tampereenseurakunnat.fi/toimintaa/musiikki

Tuhkimon tarina, ryhmä naisille Linnainmaalla

TUHKIMO JOUTUI äitipuolensa ja sisarpuoltensa taholta kaltoin kohdelluksi ja mitätöidyksi. Hyvän haltijan avulla tuli ilmi, millainen Tuhkimon todella oli: kaunis ja viehättävä neito, johon prins si ihestui ja otti hänet puolisokseen.

Monet ovat joutuneet Tuhkimon tavoin kaltoin kohdelluksi elämässään.

Moni uskoo olevansa riittämätön ja arvoton, eikä omasta mielestään ansaitse kunnioitusta ja rakkautta. Joku saattaa olla häpeän vallassa.

Ryhmä naisille aloittaa torstaina 6. syyskuuta kello 18 Linnainmaan seurakuntakeskuksessa. Ryhmässä pyritään tutkimaan häpeän ilmenemismuotoja ja vapautumaan väärästä häpeästä.

tä. Ohjaajina toimivat **Pip-sa Pikkutupa** ja **Maila Kettunen**.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 31.8. mennessä: Maila Kettunen, p. 050 3745707 tai maila.kettunen@nic.fi

Kristillinen päiväkotiki suunnitteilla

TAMPEREELLE ON suunnitteilla kristillinen päiväkotiki.

– Kristillisellä päiväkodilla on tarjolla päiväkotipaikkojen lisäksi oma ainutlaatuinen sanomansa. Erityisesti halutaan tukea lasten vanhempia tärkeässä kasvatusastehtävässä tässä haasteellisessa ajassa. Paikat ovat avoimia kaikille, kertoo päiväkodin kannatusyhdistyksen puheenjohtaja **Samuli Visto** tiedotteessa.

Kannatusyhdistykseen voi liittyä yhdistyksen kotisivuilla, osoitteessa: www.kpk-tre.fi. Sivuilla on pankkiyhteystiedot lahjoituksia varten. Yhdistykselle voi jättää ideoita toiminnasta.

Päiväkotiki on suunnitella Aitolahteen, Tampereen kristillisen koulun alueelle, osoitteeseen Ketarantie 4. Mahdollisesti päiväkotiki voisi sijoittua koulurakennuksen laajennukseen.

Hankkeelle etsitään rahoitusta. Yhdistyksen toiveena on, että koulun tiloja aletaan laajentaa jo ensi vuonna.

hetken hengähdystä, jossa vetää henkeä, paikkaa, jossa ladata akkuja? Mahdollisuus keskusteluun ohjaajan kanssa, tulo- ja lähtökahvit, lounas. Päivän hinta 40 € Ilm. ja tied. 17.8. mennessä ismo.kunnas@evl.fi tai p.050 379 1866 ja Anita Kuusela, p. 050 420 7788

14.–16.9. Hiljaisuuden rettiitti, Ikaalisten Metsäkestilässä Kurun kappeliseurakunnan ja Tampereen seurakuntalaisille. Ohj. Liisa Parviainen ja Matti Mikkola. Hinta 90 € Ilm. p. 044 7868 024

RUKOUKSEN TALO RUKOUKSENTALO.FI

Keskusta, Kytälänk. 1 **Yhteistä rukousta** joka

arkiaamu klo 9–11 (3.9. alk.)

Nuorten rukouskoulu Preikkari 27.8. alk. paritt. vkon ma klo 18

Nuorten Praisekuoro- ja bändi 20.8. alk. parill. vko ma klo 18

Rukoustapahtuma ”Rohkeutta rukoukseen” Pastori Michael Kimuli Ugandasta 24.–25.8. klo 18.30 alkaen Aleksanterin kirkossa yhteistyössä Uuden Verson kanssa.

Hervanta Aamurukous ke klo 8–9 Cafe Olohuone, Duon kauppakeskus

Aamurukoushetki la 9–10 Hervannan kirkon kappeli, Lindforsinkatu 7

Haukiluoma Haukiluoman kerho, Tyvik. 11. Toiminta alkaa 3.9.

VARHAISAAMUN RUKOUSHETKET

Koivistonkylän srk-koti ma ja ke klo 6–7.30. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

Kissanmaan srk-koti ma klo 7–8. Tied. Kirsti Jokihara p. 040 590 3256

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26 PL 226, 33101 Tampere p. (03) 219 0111 (vaihe), avoinna 8.30–15.45 Katutason asiakaspalvelupiste

• Keskusrekisterin asiakaspalvelu
• Hautaustoimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 8.30–15, torstaisin klo 17 asti

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C. Avoinna ma, ti, to klo 9–13, ke klo 9–17, pe suljettu. Avoimessa kahvilassa voit lukea päivän lehden tai hoidella puhelimitse virallisia asioitasi. Käytössäsi tietokone (tulostusmahdollisuus). Kun tarvitset neuvoja tai opastusta sosiaalitoimeen, työttömyyteen ym. liittyvissä asioissa, tervetuloa juttusille! Tied. sosiaaliohjaaja Satu Tahlo-Jortikka p. 050 558 0231. Tervetuloa avoimeen kahvilaan!

SINKUT

Sinkkujen kesäpäivä 16.8. klo 14–21 Luhtaanrannan leirikeskus, Luhtaanrannantie 62, Niihama, Tampere. Yhdessäoloa, uimista, saunomista, nuotiohetkiä piknik-hengessä Näsijärven rannalla. Nyyttikestit ja/tai omat eväät mukaan, ei alkoholia. Järj.: Tampereen seurakuntien sinkkutyo. Kysy lisää: sari.peltonen@evl.fi, 050 381 7177. www.tampereensinkut.fi

TUOMASMESSU

www.tuomasmessu.net **19.8.** klo 18 Aleksanterin kirkko, ”Rakkauden katseen alla”

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1 www.tampereenrauhanyhdistys.fi **Seurat** sunnuntaisin klo 16 ja 17.45, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19. **La 25.8.** klo 18 Naisten ilta Tervetuloa!

SLEY Luther-talo Pelavatehtaank. 19 **Messu joka su klo 11.** **Kesäraamattupiiri** ja saunailta Toimelassa (Toimelank. 135) ke 15.–29.8. klo 18.30. **Tampereen evankeliumi-juhla 31.8.–2.9.** Tervetuloa! www.sley.fi/tampere

Hannu Junkala

Minitalot toivat taiteen kadunkulkijoiden luo

Verkarannan henkilöä taukoa pitänyt **Sofia Hirvonen** tykkää *Puutalossa – Tästä päivästä eteenpäin* -nimisen minitalon muodosta ja ideasta.

– Työskentelen rautakaupassa, ja noston hattua vanerin taivuttajalle, hän hymyilee.

Vaneria on taivuttanut puuseppä **Pekko Orava**, joka yhdessä hankkeen isän, kuvataiteilija **Tuomo Rosenlundin** kanssa on tehnyt mökin sisään oman laivamaisen teoksensa. Sen pin-

taa hallitsevat epätodelliset, vahvat värit.

Taidetalon ovat taiteilijat Pirkanmaan ammattiopiston Lempäälän toimipisteen sisustuspuuseppäopiskelijat. Sen muodon ovat suunnitelleet Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtiopiskelijat **Sanna Luksiala** ja **Mitra Hernejarvi**. Pinnalle on taiteilija Sanna Kauppinen luonut koivun runkoa.

Laivasymboliikka viittaa seurakuntaan

Jos Hirvonen olisi vain kiittänyt talon ohi, hän ei heti olisi yhdistänyt sitä seurakuntaan tai Asuntomessuihin. Asiaan tarkemmin tutustuttua miellelyhtymät löytyvät. Esimerkiksi seurakuntaa on usein verrattu laivaan.

Teoksen monitulkintaisuus on hänen mielestään hyvä asia – jokainen löytää siitä jotain. Toisaalta sen symboliikkaa ymmärtääkseen ei tarvitse olla taiteen sukkuluttaja.

– Tämä on rauhallinen ja muodoiltaan ristiriidaton teos, en usko sen herättävän ahdistusta kenessäkään. Osa projektin teoksista on vietä käsitteelliseen suuntaan. Kun tekee kierroksen niiden luona, näkee erilaisia tekniikoita ja toteutuksia, Rosenlund houkuttelee.

– Tekijä voi painottaa tiettyjä asioita, mutta tulokinnan täydellinen hallinta on mahdotonta.

Taiteen sijoituspaikka saa kiitosta: museon sijaan taidetta löytyy sieltä, missä ihmiset muutenkin liikkuvat. Keskikaupungille on

pystytetty kahdeksan taidetaloa, ja kaksi palaa taivasta on noussut asuntomessuille Vuorekseen.

Rosenlundin mukaan kuuluu asiaan, että kaupunkitaiteesta teos muuttuu osaksi ympäristöään.

– Tarkoitus on tuottaa ihmisille fiboja ja filiksiä, mutta samalla visuaalista ilmettä kaupunkitilaan, Rosenlund tiivistää.

– Tällaisille hankkeille on tilausta.

Asta Kettunen

Lue myös Lotta Nuppolan juttu Seurakunnille Pala taivasta osoitteesta www.tampereenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutiset Lisää taidetalohankkeesta: www.palataivasta.fi

TAMPEREEN

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

56. vuosikerta

♦ **Kustantaja:**

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

♦ **Toimitussihteeri:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi

♦ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä, tampereenkirkkosanommat@evl.fi, puh. 050 381 0970 ja 050 438 2716. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, puh. 020 754 2309, 040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi. Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

♦ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.

♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy

♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi

♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl

♦ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X

♦ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:** 29.8. aineisto 15.8. mennessä, 12.9., aineisto 29.8. mennessä

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY
 Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
 * perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntokauppa- ja kiinteistöriidat ym.
 Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
 www.talotaitokeskus.fi

KOTI KAUNIIKSI
Verhoiluliike
Yli-Heikkilä
 Nyyrikintie 1, Tampere
040 739 1822
 www.kolumbus.fi/timylihe

KESKUSTA
 Näsilinnankatu 21
 (03) 222 6821
TAMMELA
 Tammelan puistok. 37
 (03) 255 7502
HERVANTA
 Insinöörinkatu 30
 (03) 715 6337

fida
 LÄHETYSTORI
 www.lahetystori.fi

Tee päivän hyvä teko
 – osta tai lahjoita

Muista kotitalousvähennys!

Kodinavux Oy on Suomen suurin kodinhoito- palveluja tarjoava yritys. Pidämme siistinä jo yli 2000 asiakkaamme kodit Tampereella ja pääkaupunkiseudulla.

Haluatko apua kodinhoitoon?

Luotettavat ja osaavat kodinhoitajamme tekevät siivouksen ja muut kodinaskareet puolestasi. Sinulle jää enemmän aikaa perheelle ja harrastuksille. Tämä mukavuus on edullista, sillä voit tehdä verovähennyksen palvelujemme hinnasta.

Tilaa maksuton kodinhoitosuunnitelma
 puh. 020 768 9761 tai internetistä

www.kodinavux.fi

Hämeenkatu 5 A,
 33100 Tampere
 tampere@kodinavux.fi

KODINAVUX
 Koti ja työ tasapainoon

Syksyllä kesäyliopistoon!

Poimintoja syksyn ohjelmasta:

Avoin yliopisto-opetus:
 Gerontologian perusopinnot (26 op, JY) 380 €
 Luovan kirjoittamisen perusopinnot (25 op, TY) 440 €
 Planeetta Maan ilmastovaihtelut 3 op (HY) 145 €
 Suomi toisena ja vieraana kielenä -aineopinnot 35 op (JY) 710 €
 Taiteen ja kirjallisuuden perusopinnot (30 op, JY) 330 €

Täydennyskoulutusta:
 • Masennuksen ryhmämuotoinen hoito 12.9. ja 19.9., 220 €
 • Validoivan hoidon perusteet - viisautta voimaa ja välineitä muistisairaana hoidossa 5 op alk. 6.9., 420 €
 • Voimauttavan valokuvan perusteet hoidollisten ja pedagogisten alojen työntekijöille 8 op alk. 24.10. Haku päättyy 12.9., 1450 €

Kielikursseja:
 Brush up Your Working English (taso B1-B2) ke 5.9.-12.12. 80 €
 Englannin peruskielioppia verkossa (taso A2-B1) 17.9.-30.11. 85 €
 Lisäksi kursseja italian, kiinan, japani, ranskan, saksan ja venäjän kielestä!

Lisätiedot ja ilmoittautumiset:
 www.tampereenkesayliopisto.fi
 puh. (03) 223 8433

TAMPEREEN KESÄYLIOPISTO

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
Puh. 0400 669 799
 Sähköposti:
 pianonviritys@gmail.com

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
 RONGANKATU 4 D,
 33100 TAMPERE
 PUH. (03) 2633 500

MITOIN KUIN MITOIN
UUSI ILME KEITTIÖÖN
 - ovet, tasot, rungot
 - vetimet, saranat
 Runsas valikoima
ILMAINEN TARJOUS
SOITA: ARI 044 0806 631
ERKKI 050 0503 357
MIKKO 040 9311 466

LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI
Kaikki lakiasianne
Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433
 vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

TULEVA KEITTIÖMESTARI

Allekirjoita vetoamus: tekojakampanja.fi

PUOLUSTAJA
 - elämän eri vaiheissa

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY

HALUATKO KESKUSTELLA PARISUHDETTASI ASKARRUTAVISTA KYSYMYKSISTÄ?

PARISUHDEPYSÄKIN toiminta on tarkoitettu yli 60-vuotiaille naisille, miehille ja pariskunnille, jotka haluavat keskustella parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja erilaisiin elämäntilannemuutoksiin liittyvistä kysymyksistä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Ongelmien käsittelemisen myötä avautuu usein uusia mahdollisuuksia.

Parisuhdepysäkillä voi tulla joko yksin tai puolison kanssa yhdessä tai osallistua ohjattuihin keskusteluryhmiin. Tarkoituksena on löytää uusia voimavaroja, edistää seksuaaliterveyttä ja lisätä elämäntaitoja.

Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia. Lämpimästi tervetuloa!

PARISUHDEPYSÄKKI
 Käyntiosoite:
 Tuomiokirkonkatu 15 D 43, 4. krs
 Soita ja varaa aika: 040 592 6496

Kohtaamisia suvessa

Jos PIENENÄ olisi tiennyt, kuinka isona on kivaa, ei olisi malttanut odottaa. Tämä jo kultaisessa nuoruudessa oppimani elämäntähtäys – taitaa olla se kuuluisa pälkäneläinen sananparsi – on tullut mieleeni tuon tuostakin kuluvana suvena.

Lyhyen kesämme aikana suomalainen kesähullu kansa liikkuu vuoden reissaamiskiintiönsä lähes täyteen ja tapaa hiki hatussa ystäviään ja sukuaan sulkeutuakseen pimeään syksyn ja talven ajaksi kertaamaan, mitä kaikkea onkaan ystäville tapahtunut sitten edellisen suven. Niin minäkin.

Olen juhlinut kolmen lastenlapseni syntymäpäiviä niin Tampereella kuin Joen kaupungissa Karjalassakin. Saunoen ja makaraa grillaten vietimme kesänaapurimme kuopuksen 11-vuotispäiviä vakkasuomalaisen korpijärven rannalla. Heinähelteillä vihin miniäni pikkuveljen avioliittoon Messukylän kirkossa.

Näissä bileissä sain iloita lapsuuden ja nuoruuden aidosta elämänilosta ja toivontäyteisestä energiasta. Tapasin myös monia vanhoja nuoruudenystäviä, joiden kanssa yhdessä epämääräisesti suunnittelimme tulevaisuuttamme ja pohdimme tulevaa elämäntehtäväämme. Taisipa näissä nuoruudenvisioissa paistaa läpi ylimielinenkin luottamus omaan itseemme, kykyihimme, oppineisuuteemme ja kaiken hallitsevuuteemme.

Oliko nuoruutemme vain pälkäneläisen sananparren peräänkuuluttamaa valmistautumista elämän iloihin ja oman itsensä herruuteen? Monien grillihiilien äärellä, saunan lauteilla, hämartyvissä pirteissä ja mökeissä me kypsään aikuisuuteen siirtynyt omistava luokka olemme käyneet läpi elämäämme. Olemme summanneet ilon ja voiton hetkiä, mutta myös tapioita, menetyksiä ja surua.

Mammonaa meillä kyllä kohtuullisesti on, mutta muuten elämä on meitä enemmän hallinnut kuin me elämää. En ole ainoa, joka on menettänyt tuonen viitaan lapsensa. Useampikin on joutunut saattamaan puolisonsa haudan lepoon. Yhdessä olemme olleet jakamassa huolta jälkipolvemme vihreästä oksasta, huolta maailmantalouden ja euron tulevaisuudesta, huolta kaikesta siitä, mikä ei olekaan hallittavissamme.

Kävin vanhassa Lintulan luostarissa Kivennavalla Karjalan kannaksella. Siellä tapasin äiti Marian. Sodissa tuhoutunutta nunnaluostaria oli ryhdytty viime talven aikana rakentamaan uudelleen. Luostarin vanhan kirkon perustuksilla on jo melkein valmis uusi kirkko. Äiti Maria oli uuden kirkon rakennuttajan, Pietarin Johannes Rilalaisen luostarin nunnana töiden valvoja.

Kiertelin kirkkoa mukanani valokopioita vanhoista valokuvista, joiden avulla vertailin vanhan ja uuden kirkon vastaavuutta. Äiti Maria seurasi touhujani tarkasti ja kysyi kuvissa näke miensä ihmisten, muinaisten nunnien ja luostarin työläisten nimiä, jotka oli liitetty kuvien yhteyteen. Kysyin, miksi hän ne tah toi tietää. Oliko hän kiinnostunut historiasta? ”En niinkään”, äiti Maria vastasi hymyillen, ”Haluan rukoilla heidän sielujensa puolesta”.

Annoin hänelle kaikki kuvat nimiluetteloineen. Äiti Marialla on keinot elämän hallitsemiseen.

Hannu Kilpeläinen

Kirjoittaja on Wood Bank Ranchin isäntä ja elämän ja idän luostarilaitoksen tutkija.

Hannu Jukola

Kolumnia voi kommentoida osoitteessa
 www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

Rohkeutta rukoukseen

Kaipaisitko vahvistusta ja rohkeutta rukouselämäsi? Rohkeutta rukoukseen -tapahtuma 24.–25. elokuuta Aleksanterin kirkossa tarjoaa opetusta rukouksesta ja voi antaa uusia eväitä kristityn elämään.

Tapahtuman puhujavieraina ovat pastori Michael ja Sarah Kimuli Ugandasta.

– He opettavat, miten jokainen kristitty voi löytää ilon rukoussuhteesta Taivaallisen Isän kanssa. He rohkaisevat kristittyjä nousemaan ja ottamaan paikkansa esirukoilijoina yhteisöjensä ja kansakuntiansa puolesta, kertoo Kristiina Tanhua-Laiho, yksi tapahtuman järjestäjistä.

Michael Kimuli johtaa Christ-

an Discipleship Ministries International -järjestöä, joka tekee rukouslähetytyötä. Hän on vierailut monissa maissa ympäri maailmaa. Suomessa Kimuli on nyt neljättä kertaa. Hänen kirjansa *Voimallinen rukous* on julkaistu myös suomeksi.

Tapahtuman järjestävät Kansan Raamattuseuran Tampereen Rukouksen talo, Tampereen seurakuntien Uusi Verso -nuorten aikuisten toiminta sekä Rukous ja paasto palvelee ry.

Ohjelma:
pe 24.8. klo 18.30–21
Voimallinen rukous

la 25.8. klo 12–17
Kutsu esirukoukseen -seminaari vapaaehtoinen ohjelma 10 e

klo 18.30–21
Kristittyjen yhteinen esirukousilta

Michael ja Sarah Kimuli Ugandasta ovat Rohkeutta rukoukseen -tapahtuman puhujavieraina 24.–25. elokuuta Aleksanterin kirkossa.

Rauhallinen, savuton ja raitis 26-vuotias yliopisto-opiskelija etsii siistiä ja edullista **yksiötä** Tampereelta 1.9 lähtien.
Milka / 040 545 9761

www.kotimaa24.fi

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY

Aamu-korva 25 vuotta

03/213 3533

joka aamu klo 5-9.

Kun olet yksinäinen tai kaipaat luotettavaa keskustelukumppania, Aamukorva on kuulolla vuoden jokaisena päivänä.

Paikallispuhelun hinnalla.

HEINÄKALLION LEIRIKODISSA KANGASALLA TAPAHTUU

24.–26.8. Raamattuviikonloppu
Aina ajankohtainen Ilmestyskirja
Opetus: Marko Pihlajamaa, Sansa.
Täysihoidtohintaa 100 € omin lakanoin.
Opiskelijat ja työttömät 80 €.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset:
Sirpa Bergman p. 045 2722 413,
www.heinakallio.fi

Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi - palveleva perheyrietyksemme

Tampereen HAUTAUSPALVELU OY
Juhani Mäkipää

Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanttila
Mika Leinonen

Leena Mäkipää-Koivumäki

Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.

PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690

Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137

www.tampereenhautauspalvelu.fi

2012 jKr. © Ari Peura

OLIPA KIRKOSSA TÄNÄÄN HARRAS TUNNELMA !

JOO, OLI TOSI KIVAA HARRASTAA YHDESSÄ !

Ihmistä etsimässä.

KUNTAVAALIT 2012

Syksyn kuntavaalit lähestyvät. Nyt sinulla on mahdollisuus tavoittaa äänestäjät Kotimaa-yhtiöiden seurakuntalehden välityksellä.

Jopa 30% vaalialennus ilmoitushinnoista!

Ota yhteyttä ja kysy lisää.
Jaana Mehtälä,
p. 020 754 2309/040 509 4962
www.kotimaa-yhtiöt.fi/
palvelut-ilmoittajille/kampanjat

- Säle-, rulla- ja puukaihtimet
- Terassi- ja ikkunamarkiisit
- Pimennys- ja paneeliverhot

- Taite- ja peiliövet
- Parvekekaihtimet ja pystylamellit
- Lufalex-vekkikaihtimet

SUUNNITTELU, MITTAUS, ASENNUSPALVELU

Kaihdin Sampo

Sammonkatu 18, TRE P. (03) 255 0858, 0400 736 716
ks@kaihdinsampo.fi www.kaihdinsampo.fi

Aito ja Oikea REMONTTIMYYNTI

J.J. WAHLBERG
Vuodesta 1891

Hämeenkatu 27, Tampere

Asiat mallillaan

VVO:n vuokra-asunnossa saat omistusasumista vastaavan asumisturvan. Tutustu asuntotarjontaamme ja täytä asuntohakemus jo tänään: **www.vvo.fi**. Tutustu samalla myös avainasiakasetuihimme!

VVO-kotikeskus
Kyllikinkatu 15 b | 33500 Tampere
Avoinna ma-pe 8.30-15.30
Puh. 020 508 4400 | tampere@vvo.fi

VVO
Yksi elämä. Asu se hyvin.

kataja
Parisuhdekeskus järjestää

”Ryppyjä ja rakkautta” – parisuhdeviikonloppu senioripareille 19.–21.10.2012

Kirkkonummella, kokous- ja kongressihotelli Majvikissa. Viikonloppu tarjoaa vertaisuutta, virkistymistä ja yhteistä aikaa puolison kanssa. Ohjaajina toimivat Liisa ja Pentti Tuovinen sekä Tellervo ja Matti J Kuronen ja Viikonlopun isäntinä toimivat Liisa ja Juha Väilä sekä Helena Itkonen puolisonsa Matti Kuikkaniemen kanssa.

Hinta: osallistumismaksu 50 €/henkilö + täysihoidtomaksu 125 €/henkilö.

Parisuhdepäivät Helsingissä 29.–30.10.2012

- kuntien, seurakuntien ja järjestöjen työntekijöille
- sosiaali- ja terveysalan yrittäjille ja yritysten työntekijöille
- sekä parisuhdeasioista kiinnostuneille

Koulutuspäivien teema: Sitoutuminen – tahdon asia?

Hinta: 130,-/hlö/ koko tapahtuma. Sisältää maanantaina aamiaisen ja molempien päivien päiväkahvit sekä ohjelman.

Parisuhteen voimavaraviikonloppu pitkäaikaissairaiden ja erityistä tukea tarvitsevien lasten vanhemmille 12.–13.1.2013 Kirkkonummella, kokous- ja kongressihotelli Majvikissa. Hinta: Viikonlopun osallistumismaksu 80 €/henkilö sekä Majvikin täysihoidtomaksu.

Lue lisää tapahtumista osoitteesta www.parisuhdekurssi.fi
Tapahtumien tiedustelut: Nina Autio, Kataja ry. p. 041 543 8611 tai nina.autio@katajary.fi

Kanootit kulkivat jo mukavasti kohti vastarantaa, jossa odottivat pienen kyykäärmeen kohtaaminen ja lintukoiran vauhdikkaat leikit.

Hannu Juhola

Mari Tiensuu

Arto Virtanen tekee vielä viimeiset säädöt moottoriin ennen kuin M/S Isosaari herää eloon ensi kertaa köliremontin jälkeen.

Isosaari-vene totuttelee vesille remontin jälkeen

Seurakuntien nuorisotyön vuokravene M/S Isosaaren kolin korjaus valmistui alkukesästä. Sen jälkeen siihen on tehty vielä pientä remonttia vapaaehtoisvoimin. Siksi reilut kuusikymmentä vuotta vanha alus on ollut kesän ajan vajaassa käytössä.

Veneellä on kuitenkin järjestetty koulutusta viikoittain. Partio, seurakunnat ja Meripelastusseura ovat käyttäneet alusta kuljetuksiin.

Lue juttu M/S Isosaaren uudella kōlillä purjehditaan sata vuotta sekä muita kesäisiä uutisia ja tapahtumia osoitteesta www.tampereenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutiset.

Lisää kuvia Isosaaresta sekä laajempi juttu koiraleiristä on tarjolla Tampereen Kirkkosanomien nettisivuilla www.tampereenkirkkosanomati.fi.

Hannu Juhola

Retkeläiset saivat ensikosketuksen meloihin. Ohjaajia lukuun ottamatta kukaan osallistujista ei ollut melonut aiemmin.

Asta Kettunen

Älä nyt kääntele!

(kiljaisi Topi kaislikosta)

Tuleeks noihin vettä, kysyi **Topi Hälinen** epäilevästi Paunun uimarannalle riviin kootut kanootit nähtyään.

Tampereen seurakuntien nuorisotyön järjestämä koko perheen melontaretki Lempäälän Höytämönjärvellä oli osallistujien mielestä hyvä kokemus.

Ensin puhuttiin tietysti pelastautumisesta ja harjoiteltiin oikeita otteita. Retken vetäjä, nuorisotyönohjaaja **Eero Kettunen** näytti mallia J-vedosta.

Kohta **Elina** ja **Matilda Kaila** jummittuivat hetkeksi kaislikkoon. Matilda piti hetki haeskella oikeaa otetta, ja löytyihän se.

– Meilloli tollanen pieni kier-to, Topi naureskeli oman kanootin kaislikkokäännöksen jälkeen.

Harjoittelun jälkeen joukko suuntasi Leppälänsaaren taakse Kirskaanniemeen tietovisailemaan ja paistamaan makkaraa.

Paluumatkalla otteet olivat hallussa ja ruista ranteessa, joten vastalaineesta huolimatta takaisin päästiin hyvään tahtiin.

– Hieno kokemus, Matilda nukahti illalla tosi nopeasti, kehui Elina Kaila kokemusta seuraavana päivänä.

– Takaisin tullessa oli aika vaikeata vastatuuleen, mutta toisaalta kanootti ei ehtinyt heilua niin pal-

jon. Ei tästä varmaan harrastusta tule, mutta jos ensi vuonnakin järjestetään, koetan saada miehen lähemmään retkelle.

– Hauskaa oli, arvioi myös **Pasi Salonen**.

– Melonta sujui lopussa tosi hyvin, kanootti kulki hienosti eivätkä paikatkaan kipeytyneet.

Jimmi Salosen mielestä retken kohokohdat olivat kyykäärme ja grillauspaikalla pomppinut lintukoira, joka lähti mukaan uimareisullekin. Ampiaiset puolestaan olivat pullan perään.

Koiraleiri yhdisti perheitä

Mari Tiensuu

Leirikeskus Pättinniemi oli täynnä vauhtia, kun Tampereen seurakuntien ensimmäinen koiraleiri houkutteli sinne heinäkuussa suuren joukon tassutteliijoilla.

Leiri aloitettiin hartaudella, jonka ajaksi haukunta vaimeni. Myös koiraystävät hiljentyivät hetkeksi.

– Seurakunnan yhtenä tehtävänä on tukea perheitä, ja tämän leirin kautta haluttiin tarjota mukavaa kanssakäymistä yhteisen tavoitteen eteen, leirin suunnitellut nuorisosihteeri **Pia Korri** kertoi.

24 osallistujaa ja perheiden koirat täyttivät laajat piha-alueet niin hyvin, että paljon isommaksi tapahtuma ei voi tästä kasvaa.

– Leirillä on ollut kivaa teke- mistä koirien kanssa, kun lapsetkin ovat päässeet ohjaamaan perheen lemmikkiä agilityn ja rallytalon käänteisiin rauhallisessa tahdissa ilman kilpailua.

– Lisäksi olemme kuulleet luentoja siitä, mitä voisi tehdä koiran kanssa arjessa toisin positiivisen palkitsemisen kautta. Ohjelman olemme toteuttaneet yhdessä Koirakoutsissa työskentelevien asiantuntijoiden kanssa.

Korin mukaan myönteisen palkitsemisen ajatuksilla on sijaa per-

Riitta Harilo selvitti vauhdilla rallytoko -tempuradan perheen Wanda-koiran kanssa.

heiden elämässä muutenkin, sillä mukavasta teosta kannattaa esittää toiselle iloinen kiitoksensa.

”Meidän koira on kiva, koska se on iso”

Riitta ja **Iisak Harilo** saapuivat koiraleirille jackrussellinterrieri Wandan kanssa. Rally tokossa Iisak ja Wanda kiersivät merkkejä ja tekivät pysähdyksiä kylttien ohjeiden mukaisesti. Parivaljakko ei ollut kokeillut kivaa lajia aiemmin.

– Saavuimme leirille siksi, että Iisak ja Wanda saisivat puuhaila yhdessä täällä. Wanda tuli omistukseeni viime keväänä sisareltani, kun sen äitikoira Blanka tuli vanhaksi ja huonokuntoiseksi. Surulisten vaiheiden keskellä Wanda on tuonut lohdutusta.

– Tänään Iisak sanoi Wandan kanssa ollessaan, että hän aikoo pitää koirat aina elämässään, Riitta Harilo kertoi poikansa toppuutellessa.

Riitta Harilon mielestä koira on todella tärkeä perheelle. Koiran kanssa lapset oppivat tapoja ja vastuuta. Iisak tuumii, että Wandan kanssa on kiva makoilla sängyssä ja käydä kävelyillä.

Hymyilevien samojedien kanssa leirille saapuneet **Kiia Kranni** ja **Kreetta-Liisa Merto** kokivat saaneensa leirin luennoilta uusia näkemyksiä siitä huolimatta, että heidän elämässään on ollut jo pitkään koiria.

Mari Tiensuu

Kreetta-Liisa Merto ja Kiia Kranni oppivat koiraleirillä uutta erityisesti rauhallisen yhdessäolon tärkeydestä koiralle.

– Päällimmäisenä jäi mieleen se, että koirien kanssa kannattaa odottaa kärsivällisesti niiden rauhoittumista. Meillä kotona lenkit viiden koiran kanssa ovat välillä melkoista show'ta, joten maltti on paikallaan, Merto kertoi.

– Tykkään Uuno-koirasta, koska se on isompi kuin muut koirat. Lisäksi se on iloinen ja ystävällinen, Kiia mietti huolellisen pohdinnan jälkeen.

”Kummallinen päivä on ollut tänään poissa tutusta kodista. Kaiken pysähtelyn, liikkumisen, kieputtelun ja kuuntelun jälkeen kävimme Iisakin kanssa uimassa. Palautin moneen kertaan vauhdilla hänelle keppiä, jota hän jatkuvasti heitti melkoisen matkan päähän.

Turkin kuivauksen jälkeen oma kantokoppani houkutteli lämmöllään ja pehmeydellään koiranunee.”

Näin Wanda-koira tuumi päivän päätteeksi väsyneenä mutta sitäkin onnellisempana.

Mari Tiensuu